

ÅRSRAPPORT 2024

Velkommen

Velkommen til CISUs årsrapport for 2024

I årsrapporten har vi samlet et udpluk af de resultater, som CISU, CISUs medlemsorganisationer og deres partnere i det globale syd har bidraget til i året der gik. Årsrapporten afspejler vores samlede virke som forening. Den er et vidnesbyrd om den forandring, vi kan skabe, når vi arbejder sammen. Den er en fortælling fra de mennesker, der hver dag kæmper for en mere retfærdig verden.

Årsrapporten er en hyldest til alle CISUs medlemsorganisationer, deres partnere og deltagere i de projekter, programmer og partnerskaber, de er involverede i. Årsrapporten er også en hyldest til det folkeligt forankrede, engagerede civilsamfund, der er en af grundstenene i demokratisk udvikling.

Dyk ned i de mange forandringshistorier i årsrapporten og læs blandt andet om organisering af kunsthåndværkere i Indien og unge i Sierra Leone, klimatilpasning i Indonesien, nødhjælp til tørkeramte i Zimbabwe, arbejdernes kamp i Uganda, oplysnings- og engagementsindsatser i Danmark, hvad der kommer ud af CISUs kurser og netværk, og om arbejdet i Naboskabsregionen.

God læselyst!

Jeef Bech,
Sekretariatsleder, CISU

LEDELSEN I CISU. FOTO: KIRSTEN ADLER

CISUs årsrapport har til formål at give et samlet overblik over CISUs arbejde og resultater i 2024, samt de forandringer, som CISUs medlemsorganisationer og deres partnere har bidraget til i 2024, med midler fra CISUs puljer.

Årsrapporten er særligt målrettet CISUs medlemsorganisationer og samarbejdspartnere, beslutningstagere og andre med interesse for udviklingsdagsordenen.

Tak til alle, der har bidraget; deltagere i projekter, programmer og CISU-arrangementer, medlemsorganisationer, deres partnere, bestyrelsen og sekretariatet.

Spørgsmål til årsrapporten kan rettes til cisu@cisu.dk.

CISU Årsrapport 2024
Sammen for en mere retfærdig verden

- som præsenteret til CISUs
Generalforsamling 26. april 2025.

@CISU 2025
Tryk: BUCHS A/S
Forsidefoto: Kim Jensen, CISU
Redaktion: CISU
Grafisk tilrettelæggelse: CISU

Indhold

CISUs kernefortælling 4

Bestyrelsens beretning 8

Globale indsatser..... 12

Civilsamfundspuljen 14

CCAM - Climate Change Adaptation Modality 18

Naboskabspuljen 20

DERF - Danish Emergency Relief Fund 22

Rebuilding Civic Space..... 24

Tema: Lokalt ledet udvikling 26

OpEn - Udenrigsministeriets Oplysnings- og Engagementspulje ... 28

Oplysningspuljen 30

Engagementspuljen 32

CISUs understøttende arbejde 36

Rådgivning 38

Kurser og arrangementer 40

Puljeforvaltning 42

Tilsyn 44

Netværk 46

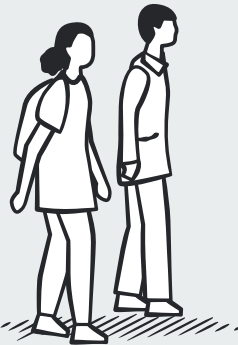
Folkelig forankring og engagement 48

Tema: Klima og lokalt ledet klimatilpasning..... 50

Prioriteter for 2025 52

CISUs Årsregnskab 54

Tema: CISUs puljeforvaltning de sidste 10 år..... 56

CISUS KERNEFORTÆLLING

Sammen for en mere retfærdig verden

FOTO: ISAAC TWOMEY-MADSEN, THE DANISH HOUSE OF PALESTINE

HVEM ER VI?

CISU, Civilsamfund i Udvikling, er en sammenslutning af 300 danske civilsamfundsorganisationer, der er engageret globalt.

CISU arbejder med kapacitetsopbygning, netværk, rammevilkår og vidensdeling, så CISUs medlemsorganisationer fortsat er relevante og ambitiøse samarbejdspartnere i globale partnerskaber.

I Danmark arbejder CISU og CISUs medlemsorganisationer med at oplyse om globale forhold og engagere befolkningen i en fælles verden.

VERDEN OMKRING OS LIGE NU

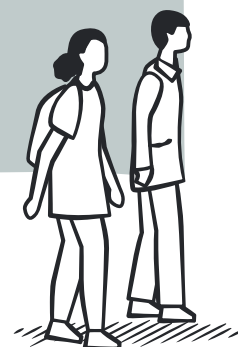
Demokrati, menneskerettigheder og råderum for civilsamfundsorganisationer er mange steder i verden under pres af en bevægelse mod autokrati, egenrådighed, og undertrykkelse af rettigheder.

Kloden, planter, dyr og mennesker er presset af uforudsigelige klimahændelser. Klimaforandringer skaber ødelæggelse, og menneskeskabte konflikter driver mennesker på flugt og ud i desperation.

Vores klode, vores klima og vores fælles verden har brug for civilsamfundets mangfoldige stemmer. Der er brug for, at vi står sammen og med en bred vifte af forskellige tilgange, arbejder på at løse biodiversitets-, klima-, demokratiske og fordelingskriser, som vi står overfor.

Der er brug for den globale solidaritet, forståelse og organisering, som CISUs medlemsorganisationer er engagerede i.

LÆS HELE
CISUs kerne-
fortælling her

HVAD VIL VI?

CISUs medlemsorganisationer opbygger partnerskaber med lokale civilsamfundsorganisationer og sikrer lokal forankring og lederskab.

Partnerskaberne sætter mennesker forrest i deres egne bestræbelser på at skabe en bedre fremtid for sig selv og deres samfund og fremmer rettigheder, fred, klimaresiliens og demokrati.

Civilsamfundsorganisationer giver mennesker mulighed for at organisere sig og ytre sig om sager, der er vigtige for dem. Ytringsfrihed og forsamlingsfrihed styrkes som fundament for demokratisk, rettighedsbaseret samfundsudvikling.

Organiserede civilsamfund forstærker den enkeltes engagement i en fælles verden og hjælper os til at passe bedre på os selv, hinanden og fremtidige generationer. Samtidigt er et stærkt civilsamfund med til at holde magthavere ansvarlige og opbygge og understøtte demokratiske samfund.

CISU arbejder for en verden med rettigheder og muligheder for alle.

CISU arbejder for en verden med en retfærdig fordeling af ressourcer og goder.

CISU arbejder for en verden, hvor alle har friheden til at organisere sig og opbygge demokratiske fællesskaber.

CISU arbejder for stærke civilsamfund i Danmark og det globale syd.

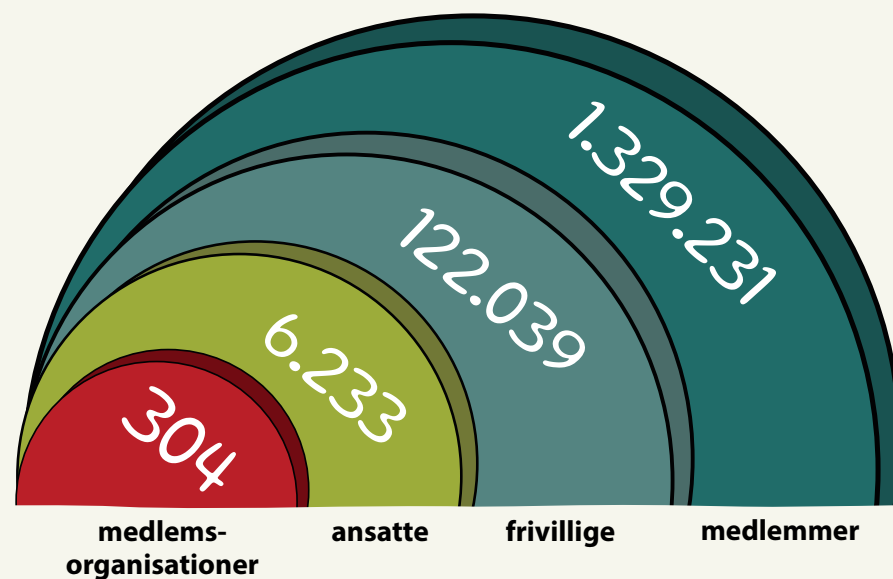
CISU i 2024

DET KÆMPEDE VI FOR I 2024

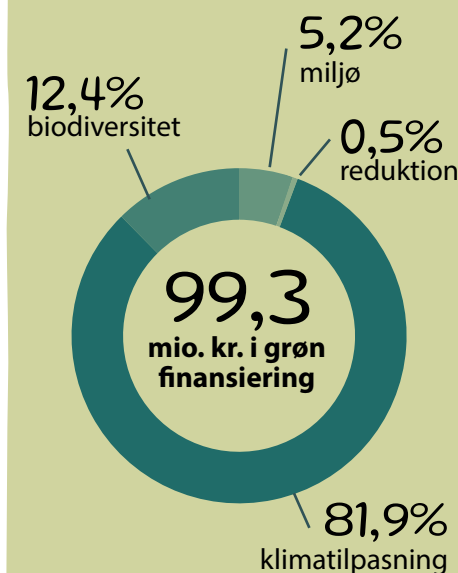
Et stærkt grundlag for folkeligt globalt engagement gennem:

- Tilførsel af flere midler, støtteformer og kapacitetsudvikling
- Styrkelse af lokalt ledede lige-værdige partnerskaber
- Øget politisk relevans i meget omskiftelige tider

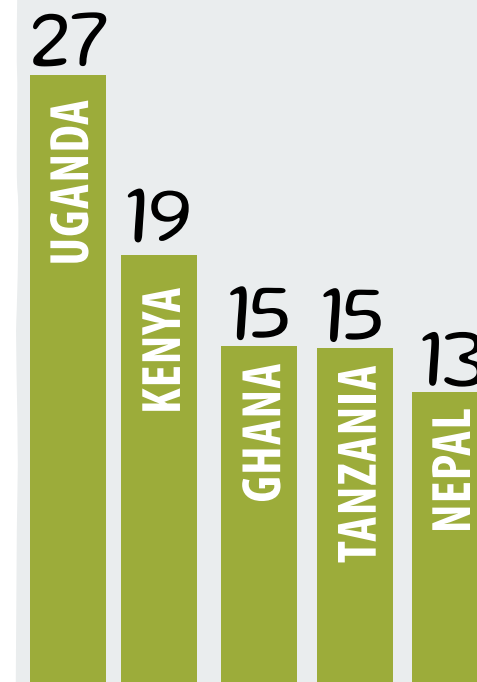
SÅ MANGE ER ENGAGERET I CISUS MEDLEMSORGANISATIONER

SÅ MEGET VAR GRØN FINANSIERING I 2024 (RIO MARKERS)

HER TILDELTE CISU MIDLER TIL FLEST INDSATSER I 2024

SÅ MANGE MIDLER TILDELTE CISU I 2024

SÅ MANGE DANSKERE FIK VI I TALE I 2024

65

oplysnings- og engagementsbevillinger

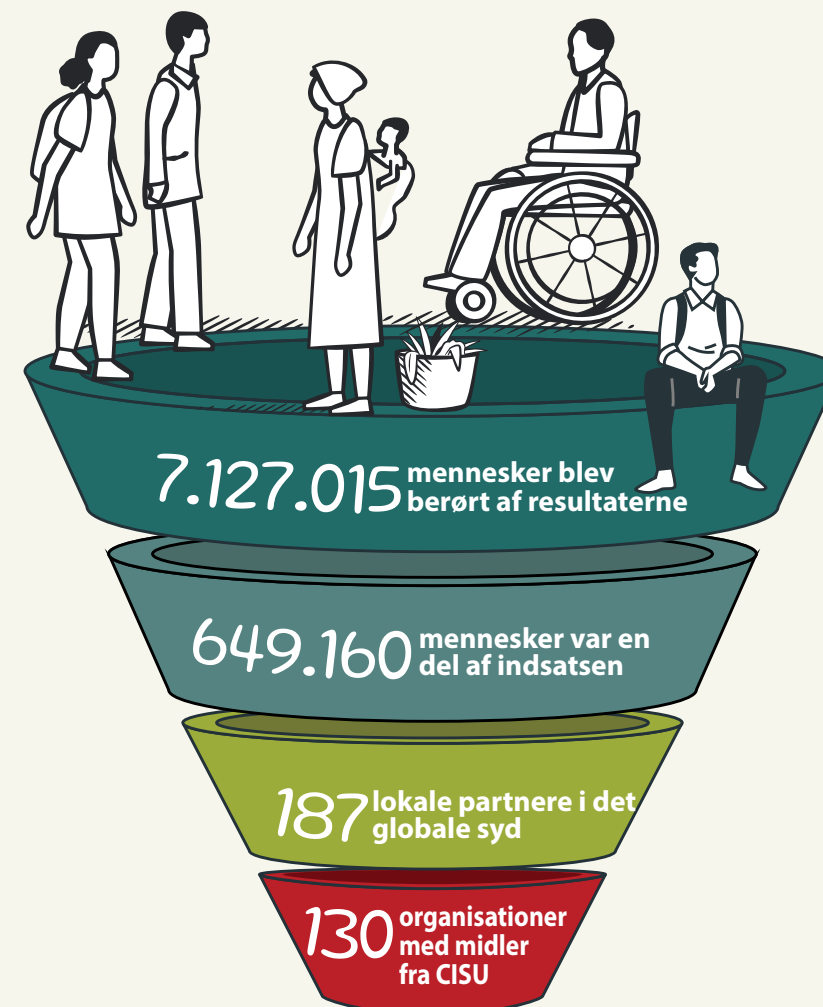
347.405

mennesker har deltaget i oplysnings- og engagementsindsatserne

3.116.921

mennesker er blevet berørt af oplysnings- og engagementsindsatserne

SÅ MANGE MENNESKER NÅEDE VI UDE I VERDEN I 2024

SÅDAN UNDERSTØTTEDE CISU CIVILSAMFUNDSORGANISATIONER I 2024

2346

deltagere på 95 kurser og arrangementer

536

deltagere på 24 arrangementer med fokus på netværksdannelse

7

publikationer med gode råd og vejledning

SÅDAN VAR FOKUS FOR INDSATSER UDE I VERDEN I 2024

125

indsatser for demokratisk udvikling og råderum

141

indsatser for at sikre en mere retfærdig fordeling af ressourcer og midler

62

indsatser der bidrager til at løse klima og biodiversitetskrisen

38

indsatser der har hjulpet mennesker ramt af naturkatastrofer eller menneskeskabte konflikter

13

indsatser igangsat for at fremme resiliens og demokratiudvikling i de østlige nabolande

2

BESTYRELSENS
BERETNING FRA
ÅRET DER GIK

2024 i fokus

FOTO:BJØRN JOHANSEN, ADRA DANMARK

Bestyrelsens beretning

På CISUs generalforsamling i maj 2024 blev det strategiske fokus for året godkendt. Det skete dog ikke uden en livlig debat. Grundlæggende mente nogle deltagere, at man burde udskyde udarbejdelsen af puljereformen. Efter en længere diskussion blev forslaget stemt ned, og det strategiske fokus for de næste tre år blev: 1) Aktualisering af CISUs kernefortælling, 2) Gennemførelse af reform af Civilsamfundspuljen og 3) Fortsat ressourcemobilisering. Bestyrelsen har fortrinsvis været optaget af at arbejde med disse tre hovedtemaer.

Aktualisering af kernefortællingen

En aktualisering af CISUs kernefortælling blev på generalforsamlingen i 2024 anset for vigtig, fordi den internationale kontekst, som CISU opererer i, forandrer sig hastigt. Inden for de sidste to-tre år er det blevet mere sandsynligt, at den verdensorden, som vi kender, og som danner grundlag for CISUs selvforståelse, bliver erstattet af en ny.

Den eksterne fortælling er vigtig, fordi signaler fra Danmarks samarbejdspartnere i FN, EU, OSCE (Organisationen for sikkerhed og samarbejde i Europa) og en række andre organisationer peger på, at tilpasning er nødvendig: både i CISUs opfattelse af sin egen og Danmarks rolle over for det globale syd og i måden, CISU arbejder på.

Det gælder for eksempel den traditionelle opfattelse af Danmark og de øvrige vestlige lande som donorer, hvor det har været et accepteret faktum hos både organisationer i Danmark og partnerorganisationer i syd, at bevillinger skal redegøres for, og anvendelsen af dem skal kunne kontrolleres i donorlandet. Her er signaler nu stillet lidt anderledes. Inden for de sidste tre år er en øget bekymring for den globale sikkerhed og balance kommet til, og der bliver fra landene i syd kaldt på nye samarbejdsformer.

Samtidig er der fra alle dele af det politiske spektrum kommet et kraftigt fokus på vigtigheden af frivillighed, retten til at organisere sig og lokalt lederskab som en del af fundamentet for dannelse i demokratiske samfund, samt på interessentrettigheder, for eksempel partnerorganisationernes ret til at definere sig selv og deres såvel langsigtede som kortsigtede mål. Udviklingen mod højere niveauer i uddannelse, sundhed og generel levestandard i det globale syd har skabt situationer, hvor danske organisationer og partnerorganisationer ikke altid har været fuldstændig enige om metoder og mål.

Der er mange måder at reagere på under de givne omstændigheder. I CISU omfavner vi verden. Vi skal finde løsninger og veje frem sammen, og når verden presser os, er der grund til at være mere ambitiøse og opmærksomme, så vi sammen kan bidrage til at skabe positive forandringer. Demokrati, individuelle rettigheder og frihed til at organisere sig vil fortsat være vores vigtigste opmærksomhedspunkter. Samtidig er det nødvendigt at tage nye skridt for at højne omverdenens forståelse af, hvad CISU er, og hvad CISU gør.

Reform af civilsamfundspuljen

I praksis har overvejelserne omkring en ny, nødvendig vinkling af kernefortællingen spillet en vigtig rolle for bestyrelsens arbejde i det forgangne år. Mest fordi den fælles opfattelse af CISUs mål og virke har stor betydning for, hvordan CISUs medlemsorganisationer i fremtiden kan blive tvunget til at gå ud af deres naturlige komfortzone, når de skal ansøge om midler.

Kernefortællingen har også haft konsekvenser for bestyrelsens arbejde med puljereformen, det andet meget store tema i årets strategiske bestyrelsesarbejde, og hvordan Civilsamfundspuljen bør skæres til for at kunne fungere i fremtiden. Bestyrelsen har gentagne gange befundet sig i situationer, hvor den generelle mangel på midler har gjort det vanskeligt at nå til

enighed om stort set alt, der angår CISUs interne fordelingspolitik. Det vedrører fordelingen af midler på modaliteter, samt de interne vurderinger af kvaliteten, den såkaldte 'impact', af det arbejde, der udføres i de forskellige typer og størrelser af organisationer i CISU.

Det har derfor været en svær periode, som i langt højere grad end sædvanligt har været præget af interne diskussioner. Men diskussionerne har afspejlet virkeligheden omkring os og pointeret nødvendigheden af, at vi sammen kommer frem til løsninger, hvor ingen bliver ladt i stikken, om end heller ingen får alt, hvad de ansøger om. Samtidig har vi i bestyrelsen naturligvis måttet bøje os for de prioriteter, krav og ansvar, der i Danmark følger med administration af offentlige midler.

Ressourcemobilisering

Disse dilemmaer har igen ledt frem til diskussioner om årets tredje store tema: ressourcemobilisering. Da landet – og verden – fattes penge, har der i de sidste år været et alt for stort antal afslag på støtteværdige ansøgninger. I CISUs bestyrelse har det naturligvis også været diskuteret, hvordan – og sammen med hvem – de midler, vi får stillet til rådighed via finansloven, bedst anvendes, samt om der er alternative muligheder for finansiering, som CISU i højere grad kunne fokusere på.

Ekstern ressourcemobilisering er et centralt fokus for bestyrelsen, og der er blevet arbejdet målrettet med at skabe større politisk opmærksomhed om civilsamfundets rolle i udviklingsarbejde. CISU engagerer sig aktivt i politisk interessevaretagelse for at sikre bedre rammevilkår for danske civilsamfundsorganisationer, der arbejder med globale udviklingsmål. Dette indebærer tæt dialog med beslutningstagere og myndigheder for at fremme forståelsen af civilsamfundets bidrag til udvikling, demokrati og bæredygtighed.

På den baggrund er det lykket CISU i dette bestyrelsesår at få tilført 68 mio. kr. til at udvikle og lancere to nye støtteformer, nemlig Naboskabspuljen, finansieret af Udenrigsministeriet, og Connect for Global Change, finansieret af EU. Derudover er det lykket at få 100 millioner kroner til forlængelse af DERF for perioden 2025-28, samt andre 100 millioner kroner til forlængelse af OpEn 2026-29.

Relationsopbygning til danske fonde er et andet nøgleområde for CISU, da fonde spiller en stadig vigtigere rolle i at sikre finansiering til civilsamfundsprojekter. Der har været talt meget i pressen om danske fondes del af landets BNP. CISU arbejder derfor strategisk på at styrke samarbejdet med danske fonde gennem netværksdannelse, vidensdeling og partnerskaber. Målet er at skabe fælles forståelse for og engagement i at støtte projekter, der er baseret på lokalt ejerskab og fremmer bæredygtige løsninger i det globale syd. Men det har også været oplagt at undersøge, om bedre relationer til enkelte fonde fra CISUs side kan skabe resultater.

Bestyrelsen har opfordret til, at CISU i højere grad stiller sig til rådighed for fondene som formidende mellemlid, når fondene søger solide, handlekraftige modtagere til midler i bestemte lande, og derfor leder efter organisationer med langvarige og afprøvede partnerskaber i syd.

For at styrke sin egen position og det samlede civilsamfunds synlighed har CISU intensiveret indsatsen for øget offentlig opmærksomhed. Ved at styrke sin kommunikation i medierne, afholde offentlige arrangementer og deltage i relevante debatter, søger CISU at positionere sig som en central aktør i udviklingsarbejdet. Dette skaber ikke kun større forståelse for CISUs mission, men bidrager også til at bygge bro mellem civilsamfundet og samfundet som helhed. Denne indsats understøttes af CISUs strategiske tilgang til ressourcemobilisering, som fokuserer på langsigtede relationer og proaktiv dialog.

Ved at kombinere politisk interessevaretagelse, samarbejde med fonde og øget offentlig synlighed sikrer CISU, at danske civilsamfundsorganisationer fortsat har adgang til de nødvendige ressourcer til at skabe en positiv forskel globalt.

Det samme gælder samarbejde med virksomheder. Her har mange medlemsorganisationer allerede gode erfaringer, der kan udnyttes. De erfaringer kan danne basis for flere organisationers udvidelse af deres hidtidige virkeområde, når samarbejder etableres.

LÆS MERE
om CISUs bestyrelse og bestyrelsens arbejde her

Lokalt lederskab

Lokalt lederskab spiller en afgørende rolle i fremtidens ressourcemobilisering i det globale syd. Med stigende fokus på bæredygtige løsninger anerkender flere donorer betydningen af at støtte lokalt forankrede initiativer. Lokale ledere har unikke indsigter i deres samfunds behov og dynamikker, hvilket øger effektiviteten og relevansen af udviklingsprojekter. Derudover bidrager lokalt ejerskab til større ansvarlighed og langsigtet bæredygtighed. Tendensen til at flytte finansiering mod det globale syd reflekterer et skift mod decentralisering. Lokalt lederskab er således både en forudsætning og en katalysator for ressourcemobilisering, der matcher fremtidens udviklingsmål.

Årets bestyrelsesmøder har været stærkt præget af debatter om disse emner og opfordringer til sekretariatet om at inddrage et bredere felt af muligheder i den fælles ressourcemobilisering.

Arbejdet fortsætter

På trods af uenighederne i enkeltspørgsmål har vi skullet holde den fælles sag for øje, og dette er fortsat vores vigtigste bestræbelse hen over enhver nok så legitim specialinteresse. Vi vil fortsat gøre vores til, at CISU står stærkt som samlingspunkt for et mangfoldigt og aktivt civilsamfund.

CISUS BESTYRELSE I 2024. FOTO: KIM JENSEN, CISU

HVAD SYNES DU VAR SÆRLIGT VIGTIGT I 2024?

"En vigtig del af arbejdet i 2024 var reformen af Civilsamfundspuljen. Gennem den har vi skabt nye muligheder for støtte til civilsamfundsorganisationer. Når vi implementerer de nye retningslinjer, har vi et stærkt fundament for et aktivt, engageret og ambitiøst civilsamfundssamarbejde, der styrker demokratiske bevægelser i overalt i verden. Med reformen har vi forsøgt at sikre, at ingen bliver ladet i stikken, om end heller ingen får alt, hvad de ansøger om."

-Torsten Malmndorf, Næstformand, Seniorer Uden Grænser og Forperson, CISUs bestyrelse

"CCAMs fleksible og partnerskabsdrevne tilgang har været nøglen til at vende klimaudfordringer til muligheder for langsigtede, lokalt ledede forandringer. Det innovative samarbejde har styrket lokalsamfundets modstandskraft og gjort os i stand til selv at udvikle og implementere vores egne lokalplaner. Vi er taknemmelige for at kunne fortsætte samarbejdet med vores danske partner i 2024. Det har haft en enorm effekt og fortsætter med at inspirere vores arbejde"

-Gopal Lama, Administrerende Direktør, Just Nepal Foundation

"2024 har budt på store forandringer i verden omkring os. Tingene ændrer sig hele tiden, og det går stærkt. Jeg synes, det er vigtigt, at CISU fortsat har fokus på at skabe større forståelse og engagement i Danmark om den verden, vi er en del af, blandt andet med introduktionen af den nye pulje, Connect for Global Change."

-Salka Wollesen Breum, Direktør, Mi Cuerpo / Min Krop

"Noget af det væsentligste, vi har opnået i 2024, er, at vi har øget vores fokus på Naboskabsregionen. Med Naboskabspuljen kan vi nu være mere aktive i at styrke civilsamfundet og en demokratisk udvikling i de lande, der er tæt på os."

-Jacob Thorsen, Rådgiver for Naboskabspuljen, CISU

"I en tid med opbrud i den internationale verdensorden og stigende fokus på nationale emner er det utroligt bekræftende, at så mange af vores medlemmer i 2024, gennem mellemfolkelige partnerskaber med lokale civilsamfundsorganisationer, har arbejdet for at sikre rettighedsbaseret demokratisk udvikling."

-Jeef Bech, Sekretariatsleder, CISU

"Det er vigtigt, at CISU har sat endnu mere fokus på lokalt ledet udvikling i 2024. Hos AIDS-Fondet har vi altid arbejdet med at skabe udvikling og forandring med udgangspunkt i det, vores partnere og målgrupper vurderer er vigtigt. Som dansk partner bidrager vi med vores erfaringer og perspektiver. På den måde er vi med til at kvalificere indsatserne – baseret på lokale behov og ønsker."

-Rikke Nagell, International Chef, AIDS-Fondet

3

GLOBALE INDSATSER

Fortællinger om forandring

FOTO: SIMON STICKER, DREAMTOWN

Indsatser under CISUs puljer i 2024

CISU har løbende haft særligt fokus på at få flere midler til uddeling. Det har også været et gennemgående tema i 2024, hvor det er kommet til udtryk i en række tillægspuljer og helt nye puljer.

"CISUs medlemsorganisationer spiller en særlig rolle i den danske udviklingsbistand. De samarbejder med et civilsamfund i syd, som ofte er overset af større aktører. Sammen med deres partnere kan de komme helt ud i de små lokalsamfund, som større aktører ikke har adgang til. Og så har de en masse faglig viden og erfaring."

- Iben Westergaard Rasmussen, Puljeleder, CISUs sekretariat.

Puljernes forskellighed giver organisationer mulighed for at arbejde bredere og med forskellige problemstillinger, samt at udforske nye områder - både geografisk, metodisk og tematisk.

I 2024 åbnede CISU for to nye støtteformer; nemlig Naboskabspuljen og Connect for Global Change. Det er også lykkedes at få forlænget DERF og OpEn til henholdsvis 2028 og 2029 med yderligere midler. Civilsamfundspuljen har desuden gennemgået en reformproces, som træder i kraft i 2025.

Du kan læse mere om indsatserne under de forskellige puljer på de næste sider, og læse partneres og målgruppernes egne beskrivelser af, hvad det har betydet for deres liv og deres samfund.

LÆS MERE
om indsatser, der
er afsluttet i 2024
via QR-koden

CISUS PULJER MED AKTIVE BEVILLINGER I 2024

Civilsamfundspuljen

CCAM - Climate Change Adaptation Modality

Tillæg til CSP. Ikke flere ansøgningsfrister

Naboskabspuljen

Tillæg til CSP

DERF - The Danish Emergency Relief Fund

Rebuilding Civic Space

Tillæg til CSP. Ikke flere ansøgningsfrister

OpEn - Udenrigsministeriets Oplysnings- og Engagementspulje

Oplysningspuljen

Engagementspuljen

Tillæg til CSP. Ikke flere ansøgningsfrister

OM CISUS PULJER

CISU forvalter på vegne af Udenrigsministeriet og EU en række puljer, som danske civilsamfundsorganisationer kan søge. Med midler fra puljerne arbejder de danske civilsamfundsorganisationer sammen med lokale partnere om at bekæmpe fattigdom, fremme demokrati, menneskerettigheder og bæredygtig udvikling og styrke civilsamfundet. De hjælper befolkninger ramt af naturkatastrofer og konflikter og laver oplysnings- og engagementsarbejde i Danmark med fokus på udviklingsproblematikker og resultater.

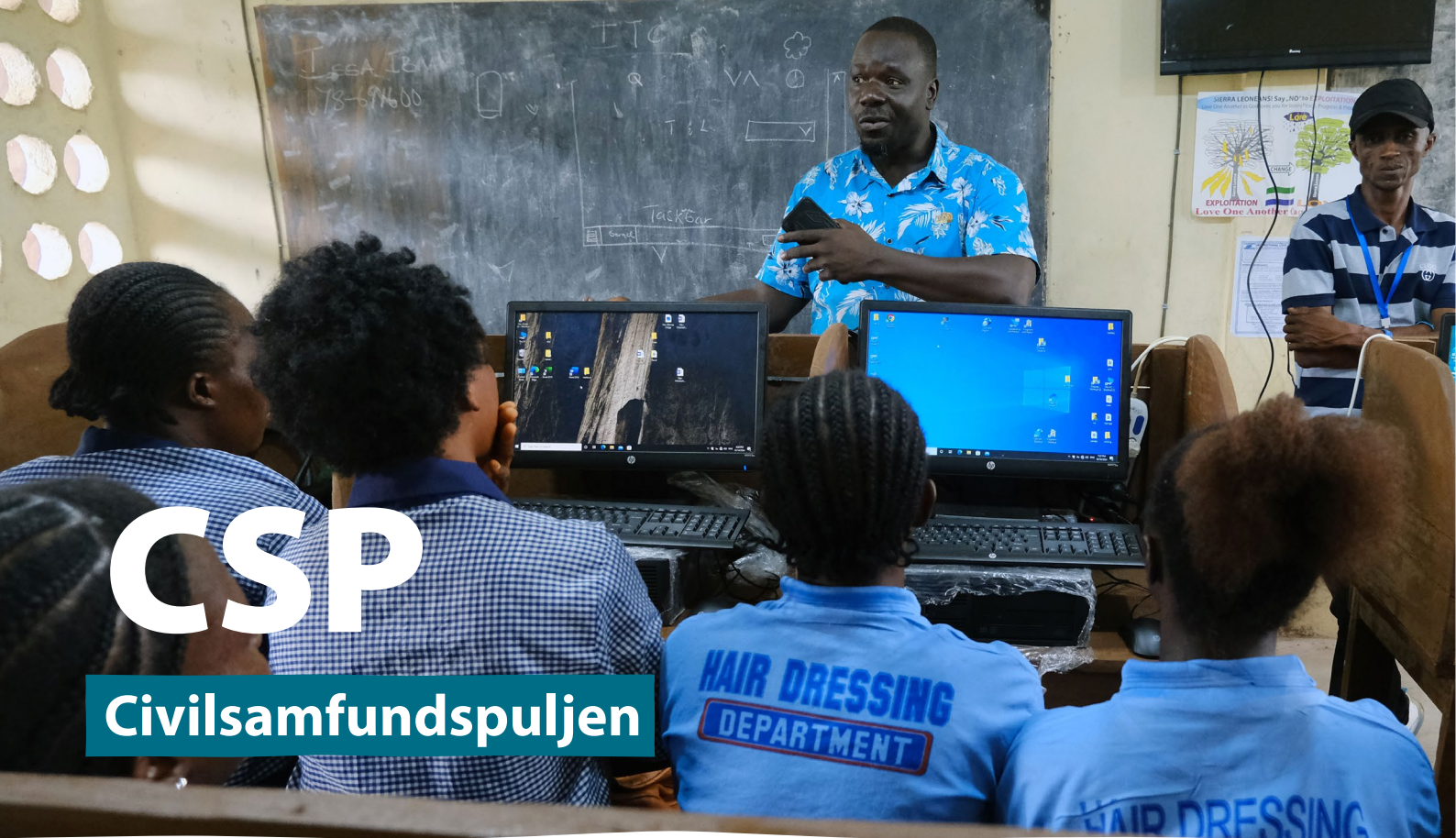
CISUS PULJER I 2024

271
bevillinger er
tildelt på tværs
af CISUs puljer

271,2
mio. kr. er tildelt til
indsatser på tværs af
CISUs puljer

65
bevillinger er tildelt
på tværs af CISUs
engagements- og
oplysningspuljer

130
danske civilsamfunds-
organisationer er
engagerede i globale
indsatser gennem
bevillinger fra CISUs puljer

CSP

Civilsamfundspuljen

FOTO: KIM JENSEN, CISU

Stabilitet og langsigtede resultater

LOKATION: Sierra Leone
PARTNERE: House of Arts Association, Mathare social Justice Centre, Network for Active Citizens, Public Space Network, Yellow World, Youth Dream Centre Sierra Leone og Dreamtown
TITEL: Youth City
BEVILLING I 2024: 5.955.000 KR
BEVILLING I ALT TIL PROGRAMMET: 23.820.000 KR

2024 var det første år, den danske organisation Dreamtown havde en såkaldt programaftale under CISUs civilsamfundspulje, en flerårig aftale, der gør det muligt at planlægge mere langsigtet. De lokale partnere og de mennesker, der nyder godt af arbejdet, mærker allerede en forskel.

Paul Kargbo er administrerende direktør hos Youth Dream Centre (YDC) i Sierra Leone og forklarer, at man nu kan gå fra at måle resultater til at se reelle forandringer.

“Med et program, som strækker sig over flere år, kan vi måle den længerevarende effekt. I et toårigt projekt kan vi måske kun måle de umiddelbare resultater, for eksempel hvor mange vi har trænet, men det tager tid at se den egentlige forandring. Når vi arbejder med programmer, kan vi allerede i det andet eller tredje år måle de mere strukturelle ændringer, der

er sket – både for individerne og for deres lokalsamfund”, fortæller han.

I byen Makeni midt inde i Sierra Leone sidder 20-årige Emma Sesay sammen med cirka 15 andre piger og lærer helt basal brug af computere. Hun terper målrettet kommandoerne, der får computeren til at hjælpe hende.

“Vi er ikke kommet så langt i kurset endnu, men vi har lært om programmer og at skrive. Det er nødvendigt at lære at bruge computeren som redskab, hvis jeg en dag vil have et godt arbejde”, siger hun.

Vi klæder de unge på til at indgå aktivt i samfundet.

Ikke langt derfra er endnu en gruppe unge kvinder ved at lære at bruge en computer. “Det er vigtigt, fordi verden er fuld af teknologi”, siger 19-årige Sasha Togoma. Hun er i gang med et etårigt forløb, hvor hun også skal lære at sy og andre praktiske færdigheder, men hun drømmer om, at computerne skal være hendes levevej.

“Jeg vil åbne et IT-center en dag”, siger hun. På tavlen bag hende afslører overskrifter fra tidligere indsatser, at forskellige finansieringskilder har været inde over. Det understreger Pauls pointe omkring vigtigheden af en længerevarende indsats, og at forandringer ofte sker som en kombination af forskellige indsatser og over tid.

“Når vi måler effekten, kigger vi på tværs af indikatorerne. For eksempel kan ét projekt give IT-færdigheder, mens et andet giver erhvervstræning. Det er kombinationen af disse, der skaber den større forandring over tid og klæder de unge på til at indgå aktivt i samfundet”, siger han.

Udover meget konkrete kurser som frisørfag og computerkendskab arbejder Dreamtown og partnerne i Sierra Leone også med unges lederskab og deltagelse i samfundsudvikling og demokratiske processer. “Det er også et område, hvor vi kan se de langsigtede forandringer, der bygger på de mange tidligere projekter”, fortæller Paul. Derfor har han også store forventninger til programaftalen.

“Vi har uddannet unge i lederskab og konflikt håndtering. Det har resulteret i, at to unge mænd nu er blevet ledere i deres lokalsamfund – vi kalder dem ‘chiefs’. De har fået deres positioner takket være de færdigheder, de opnåede gennem YDC”, siger han.

Unge feminister skaber forandring i Egypten

LOKATION: Egypten
PARTNERE: Tadwein og Kvinderådet
TITEL: Combating Gender Based Violence in Egypt through Local Feminist Networks
BEVILLING: 1.992.305 KR.

Amel Fahmy og Naela Raffat, som er henholdsvis direktør og konsulent for den egyptiske organisation Tadwein, arbejder med unge feminister fra hele Egypten. Egypten er et meget patriarkalsk samfund. Ifølge Naela og Amel er der ikke kun behov for at levere serviceydelser til voldsofre og forsøge at ændre lovgivningen. Der er brug for bred opbakning i samfundet, hvis der skal skabes lighed mellem kønnene.

Ved at opmuntre kvinder til at gennemføre initiativer i deres egne lokalsamfund er Tadwein med til at styrke feminismebevægelsen og skubbe på for større lighed mellem kønnene i det egyptiske samfund. Og bevægelsen er nu vokset i både antal og berøringsflade.

VIDSTE DU... ?

... at CISU har stort fokus på at fremme mere deltagelse og involvering af målgrupper og lokale aktører og dermed understøtte lokalt ledet udvikling?

Af projekter og programmer støttet gennem Civilsamfundspuljen rapporterer 85%, at beslutninger om indsatsen er blevet truffet i fællesskab af den danske partner og partnere i det globale syd, mens det for 14% primært eller udelukkende er partneren, der træffer beslutningerne.

Samtidig rapporterer hele 71%, at målgrupperne har bidraget direkte til at videreudvikle indsatsen og enten selv har truffet beslutninger om indsatsen eller truffet dem i samarbejde med de lokale partnere. Yderligere 19% af målgrupperne er blevet inddraget og spurgt til råds, mens 10% hovedsageligt er blevet informeret om deres muligheder under indsatsen.

“Man kan virkelig se, hvordan projektet har bidraget til at skabe et fællesskab omkring retfærdighed mellem kønnene”, siger Amel og fortsætter: “Der er stor forskel på de feministiske grupper. Nogle er meget konservative, andre er temmelig radikale. Nogle få er ledet af mænd. I starten var der stor skepsis og mistillid mellem grupperne. De ville hverken dele deres personlige historier eller samarbejde med hinanden.”

“Vi ønskede at skabe et sted, hvor vi kan mødes trods vores forskellige politiske ståsteder, hvor vi anerkender forskelligheder og ser fordelene i at stå sammen for en større sag”, fortæller Amel. Naela supplerer: “I starten var der stor mistænksomhed grupperne i mellem”. Projektet startede med at støtte grupperne i at identificere deres prioriteter og stimulerede strategisk tænkning. Læring og erfaringsudveksling var et vigtigt fokus. “Det er det, der gør stedet til det, det er”, slår Naela fast.

Efter de første workshops har dynamikkerne ændret sig. På trods af de meget forskellige baggrunde, er der nu langt større tillid og tolerance grupperne i mellem.

“De har ikke længere fokus på hinandens forskelligheder – de er alle en del af ‘fabrikken’”, forklarer Naela. Det styrker feminismebevægelsen, at de forskellige grupper samarbejder og står sammen.

Nuha Sayed er en ung kvindelig advokat og leder af ‘South Initiative’ som har støttet kvinders rettigheder i Egypten siden 2016. Hun fortæller: “Det bedste, der er kommet ud af projektet, er de strategiske planer. Det er første gang, vi udvikler en strategisk plan. Det flytter os væk fra begrænset planlægning med lidt tilfældige aktiviteter til fælles og strategisk planlagte kampagner, der har langt større gennemslagskraft.”

Tadwein har haft stor succes med at bringe de unge sammen for selv at identificere behov og prioriteter. De unge feminister har en stor grad af medbestemmelse over hvilke aktiviteter, der skal prioriteres. Også når det kommer til budgettet. På den måde er projektet skræddersyet til gruppernes behov. Det øger følelsen af ejerskab.

“Det har haft direkte indflydelse på mit liv, jeg har en stærk følelse af at høre til i feministbevægelsen, og jeg er stolt over at være med”, fortæller Nuha.

OM CIVILSAMFUNDSPULJEN

Civilsamfundspuljen har til formål at støtte indsatser med et langsigtet udviklingsperspektiv. Alle indsatser under puljen er et samarbejde mellem danske og lokale civilsamsfundsaktører. De arbejder henimod et uafhængigt og stærkt civilsamfund som et mål i sig selv. Samtidig giver de en stemme til sårbare og marginaliserede grupper og støtter dem i at holde regeringer ansvarlige for at adressere presserende sociale spørgsmål som fattigdom, ulighed, diskrimination og manglende adgang til services og rettigheder.

Puljen bidrager til et robust og pluralistisk samfund ved at støtte en bred vifte af organisationer, bevægelser og initiativer – et afgørende element i et velfungerende demokrati. Civilsamfundspuljen er finansieret af Udenrigsministeriet og forvaltes af CISU.

CIVILSAMFUNDSPULJEN I 2024

138 bevillinger er tildelt under CSP ‘basis’, eksklusiv tillægspuljerne

149,9 mio. kr. er tildelt under CSP (inkl. årets programtilsagn)

64% af de samlede tildelte beløb er gået til Afrika

120 partnerorganisationer ude i verden har fået bevillinger i 2024

De frivillige brandværn i Amazonas

LOKATION: Bolivia
PARTNERE: Fundación para la Conservación de Bosque Chiquitano og Aktion Amazonas
TITEL: Enabling communities to fight wildfires
BEVILLING: 100.000 kr.

Skovbrande er et voksende problem i Bolivia. Brandene hærger store områder og ødelægger den oprindelige skov og de afgrøder, bønderne lever af.

Fundación para la Conservación de Bosque Chiquitano (FCBC) er gået sammen med den danske organisation Aktion Amazonas om at styrke frivillige brandværn, så de kan forebygge og bekæmpe de ødelæggende skovbrande og beskytte regionens vitale økosystemer.

De to brandværn har fungeret som en test for yderligere opskalering og som supplement til kampagner om brandforebyggelse og støtte til genskovning. Og så er brandværnene også en måde for lokalbefolkningen at organisere sig på og have indflydelse på deres samfund.

“Der er cirka 9.800 km² i kommunen og cirka 5000 beboere. Vi er to frivillige korps af brandmænd, der skal dække hele kommunen. Heldigvis har vi endnu ikke mistet menneskeliv”, fortæller Pedro Edwin Languidey Silva. Pedro er uddannet skovingeniør og bor i San Rafael i Santa Cruz departementet med sin kone og to børn. Og så er han frivillig brandmand.

FCBC arbejder for at sikre bæredygtige levevilkår for departementets bønder. De støtter blandt andet bæredygtig frøproduktion til afgrøder og skovgenopretning efter skovbrande. FCBC organiserer også bønderne for at sikre, at området ikke bliver yderligere påvirket af de store skovbrande, der opstår hvert år.

Træningen, som Pedro og de andre brandmænd har fået, har fokuseret på at bekæmpe brande på en effektiv måde – og på at passe på hinanden og sig selv. Derudover har de fået udstyr, så de ikke bringer sig selv i unødigt fare.

“Vi er mest frivillige i den årstid, hvor der er mange skovbrande. Vi har lært, hvordan vi slukker brande effektivt og laver brandbælter, der forhindrer brandene i at sprede sig. Det er nogle gange hårdt for familien, når vi er væk 2-3 dage. Men vi nyder anseelse, og så viser vi, at det kan betale sig at organisere sig og stå sammen. Det er et arbejde, vi gør med hjertet”, fortæller Pedro.

De omfattende skovbrande er en konsekvens af de klimaforandringer, som Pedro og de øvrige beboere i San Rafael også oplever på mange andre måder.

“
Det kan betale sig at organisere sig og stå sammen.

“Klimaforandringerne er meget virkelige her. Nogle år får vi ikke regn nok. Andre år får vi alt for meget. Og de massive regnmængder har også medført skader. Jeg har sågar set sne, hvilket jeg ikke er vant til,” fortæller Pedro.

Og så er der brandene. De tog til i omfang i 2019, hvor omkring 1,7 millioner hektar skov gik op i flammer alene i Santa Cruz departementet. Sidste år blev Bolivia og nabolandene igen ramt af voldsomme

skovbrande, delvist forværret af vejrfænomenet El Niño. Omkring 10 millioner hektar skov gik tabt i brandene i Bolivia. Det betegnes som den værste naturkatastrofe i landets historie.

Klimaforandringer spiller også en væsentlig rolle i brandenes omfang.

“Før startede regnen i september. Nu er det i december. Det giver gode vilkår for brande”, fortæller Pedro, og fortsætter: “Sammen med FCBC søger vi efter løsninger, hvor vi kan bevare skoven og eksistere i samspil med naturen, så vi kan bidrage til en bæredygtig fremtid for os alle.”

Arbejdet med brandforebyggelse i San Rafael kommunen i Santa Cruz bygger videre på den viden og de erfaringer, som Aktion Amazonas og FCBC har opnået gennem en række humanitære interventioner i kølvandet på omfattende skovbrande i 2019 og igen i 2024.

Indtil videre er der blevet etableret 25 brandbrigader gennem partnerskaber mellem Aktion Amazonas og FCBC.

SE MERE om arbejdet i Bolivia i videoen her

FOTO: AKTION AMAZONAS

Tantipara – en væverbys opblomstring

LOKATION: Indien
PARTNERE: Ahead Initiatives og iiINTERest
TITEL: Strengthening Civil Society in support of revitalisation of social and environmental sustainable local crafts and economies in rural West Bengal
BEVILLING: 499.931 KR.

Fire timer fra Calcutta i distriktet Birbhum ligger landsbyen Tantipara. Byens navn betyder ‘væverbysen’. I mange år har det været et vigtigt centrum for vævning med Tussar-silke, en særlig silke fra larver, der lever vildt i skoven i blandt andet Indien.

Men det er svært at leve af vævningen alene. Så kunsthåndværkerne i byen begyndte at bruge kemiske farvestoffer og blande deres Tussar-silke med polyesterfyldt silke fra Korea og Kina. Det udvandede den ellers så traditionsrige silke- og væveproduktion og skadede både miljøet og de mennesker, der indfarvede silken.

“De dårligere produkter gjorde det endnu sværere at sælge produkterne til en ordentlig pris, og lidt efter lidt skiftede mange kunsthåndværkere til ufaglært og dårligt betalt arbejde”, fortæller Abeer Chakravarty, som er projektkoordinator og administrerende direktør for Ahead Initiatives i Indien.

Initiativer som disse skaber ringe i vandet.

Ahead Initiatives og iiINTERest i Danmark satte sig derfor for at mobilisere kunsthåndværkerne og hjælpe dem med at skabe et mere bæredygtigt og kvalitetsorienteret produkt og igen få kunsthåndværket til at blomstre i Tantipara.

“Det var vigtigt for os at bidrage til at forbedre kunsthåndværkernes liv og status i samfundet og gøre vævefaget langt mere attraktivt, også for den unge generation”, fortæller Abeer, og fortsætter: “Samtidig ville vi hjælpe dem med at skabe en produktion, der passer på miljøet og ikke leder en masse kemikalier ud i naturen”.

FOTO: AHEAD INITIATIVES

Hvis væverfaget skal blive indbringende nok, skal de mennesker, der arbejder med faget, både være dygtige håndværkere og dygtige til at sælge deres varer. Og så gør det heller ikke noget at man organiserer sig og har nogen at læne sig op ad. Abeer fortæller:

“Vi har hjulpet 9 personer med at organisere sig i en kunsthåndværkergruppe. Det var deres egen ide. Vi startede med at undervise en større gruppe på 120 kvinder i broderidesign, så de kunne skabe mere konkurrencedygtige produkter og få en ekstra indtjening. Men nogle af dem ville gerne gå et skridt videre.”

Sammen har iiINTERest og Ahead Initiatives derfor undervist den lille gruppe kunsthåndværkere i væveteknikker og inspireret dem til at udvikle deres helt egne designs og metoder. Gruppen har samtidig fået støtte til at etablere sig som en producentvirksomhed, hvilket er med til at give dem en stærkere fælles stemme.

“Jeg færdiggjorde aldrig skolen. Jeg fik arbejde som blomsterdekoratør, men tjente meget lidt. Nu er jeg en dygtig kunsthåndværker, som kan tjene mine egne penge og hjælpe mine forældre”, fortæller Nanigopal ‘Badshah’ Malakar, som var med til at starte producentvirksomheden.

“Vi har trænet dem i at prissætte deres produkter, så de får en ordentlig pris. Vi har også snakket med dem om, hvordan man skaber nye kunder. Vi arbejder meget med at hjælpe dem med at åbne de rette døre og opbygge deres brand”, fortæller Abeer fra Ahead Initiatives.

Abeer mener, at iiINTERest har spillet en helt unik rolle. “Forholdet mellem landsbyens kunsthåndværkere og folkene fra iiINTERest er fantastisk. Det er magisk at se,

hvordan mennesker fra en fjerntliggende landsby i Indien, der ikke taler engelsk, og folkene fra Danmark formår at skabe en så tæt relation”, fortæller Abeer.

Samarbejdet med kunsthåndværkerne har båret frugt. Den lille gruppe kører nu selv den daglige produktion, mens iiINTERest og Ahead Initiative stadig støtter med inspiration til udvikling, design og marketing.

Men hvilken forskel gør det så, at 9 mennesker er blevet dygtige og professionelle kunsthåndværkere med en ordentlig indtjening?

“Initiativer som disse skaber ringe i vandet”, fortæller Abeer og fortsætter: “Kvinderne bidrager allerede til deres familiers økonomi og har fået mere indflydelse på beslutningerne i hjemmet. Samtidig ser de, at det kan lykkes at gå skridtet videre, blive kunsthåndværker og leve af det, fordi kunsthåndværkergruppen bliver et eksempel til inspiration. Det er også noget, der gør indtryk hos den yngre generation. Kvindernes status i deres samfund og deres egen selvspekt har taget et kæmpe skridt fremad. De har fået en stærkere stemme.”

Jyotsna Karmakar, kunsthåndværker og en del af producentvirksomheden, er ikke i tvivl: “Jeg er et forvandlet individ! Jeg fik ikke kun færdigheder og blev professionel. Mine nye evner hjalp mig med at blive udvalgt af Fair Trade Institute til et stipendium, og jeg rejste til andre byer for at få træning for første gang i mit liv.”

SE MERE om Tantiparas kunsthåndværkere i videoen her

CCAM

Climate Change Adaptation Modality

FOTO: MIKKEL HØRLYCK, INGENIØRER UDEN GRÆNSER

Klimakampen handler om vand

LOKATION: Sierra Leone
PARTNERE: World Hope og Ingeniører Uden Grænser
TITEL: Enhanced community resilience and livelihood security through community driven climate action
BEVILLING: 4.062.254 KR.

I Sierra Leone rimer klimakamp på modstandsdygtighed, og klimaændringer rimer på vand.

Det indtryk får man i hvert fald, når Emmanuel Tittus Marrah viser rundt i de lokalsamfund, der er en del af en CCAM-bevilling hos Ingeniører Uden Grænser (IUG).

Han er Climate WASH Officer i World Hope, der er IUG's lokale partner. I Sierraleones hovedstad, Freetown, finder han hjemmehavende rundt i aktiviteter, der skal sikre vand gennem nye borer og sikre hjem fra oversvømmelser. Oversvømmelserne har voldsomme konsekvenser for beboerne, der ofte må se deres ejendomme blive oversvømmet, når kloakker og vandløb går over deres bredder. På andre tidspunkter medfører klimaforandringerne tørke.

“Som I nok også ved i Danmark, handler klimaændringer om vand. Nogle gange er der for meget, og nogle gange mangler det”, siger han. Derfor arbejder han og hans kolleger både med at sikre mod oversvømmelser og mod vandmangel.

“Vores første indgangsvinkel er at oplyse om klimaændringer. Vi fortæller både om grundene til ændringerne og om mulighederne for at imødegå dem”, forklarer han.

“De fleste borgere ved ikke ret meget om klimaforandringer, og hvad man kan gøre for at tilpasse sig eller afbøde virkningen”, siger han.

Derfor kommer der eksempel vandboringer og dæmninger lokalsamfund til gode i kombination med undervisning i metoder til at modstå klimaforandringer.

“Det kan være små indgreb som at forklare, at man skal plante frem for at fælde træer, hvis man skal undgå fordampning”, fortæller han.

Salimatu ‘Sally’ Wai Sesay er lokal leder i Smart Farm området i Freetown. Området er en del af CCAM-projektet, og hun for-

tæller, at beboerne i Smart Farm tog godt imod klimaindsatsen.

“Folk her ønsker virkelig udvikling, så der var sang og dans, da vi hørte om det. Og da vi skulle i gang, var der både opbakning til møderne og hænder til arbejdet”, fortæller hun.

De fleste borgere ved ikke ret meget om klimaforandringer.

Arbejdet med at sikre jorden mod fordampning strækker sig også til politisk påvirkning. I flere af lokalområderne er der som del af projektet lavet planteskoler. Deres stiklinger er blevet en del af arbejdet med at påvirke Freetowns kommunale myndigheder, der nu har forpligtet sig til at købe og plante stiklingerne. På den måde kan en klimabevilling række langt ud over at inddæmme og begrænse skader. Det er også et langt, sejt træk.

Tumbang Muroi på vej mod klimasikring

LOKATION: Indonesien
PARTNERE: Borneo Orangutan Survival Foundation og Orangutang Fonden
TITEL: Capacity-building for climate change adaptation and disaster risk reduction
BEVILLING: 3.951.375 KR.

I landsbyen Tumbang Muroi i Matangai distriktet i Indonesien lever beboerne hver dag med konsekvenserne af klimaforandringer. Med jævne mellemrum gør oversvømmelser, skovbrande og tørke livet både svært og risikabelt for den i forvejen fattige befolkning.

I centrum af landsbyen er nogle beboere samlet for at fortælle om landsbyens samarbejde med indonesiske Borneo Orangutan Survival Foundation og danske Orangutang Fonden om at gøre Tumbang Muroi mere robust overfor klimaforandringer

“Før i tiden kunne vi forudsige de periodiske oversvømmelser, men det er blevet meget sværere”, fortæller én af beboerne. En anden supplerer: “Når oversvømmelserne rammer, kan det mærkes på næsten alle områder af vores liv. Sundhedsområdet bliver berørt, det samme gør fødevarerproduktionen, skolerne, transportsektoren, og selvfølgelig økonomien generelt.”

Borneo Orangutan Survival Foundation og Orangutang Fonden har støttet Tumbang Muroi og fire andre landsbyer i at gennemføre en såkaldt Climate Vulnerability and Capacity Assessment, som er en vurdering af et områdes sårbarhed overfor klimaforandringer.

“De har hjulpet os med at kortlægge truslen fra oversvømmelser og skovbrande, og analysere vores eksponering. Det er første

gang vi har været med til sådan noget”, fortæller en af beboerne. En anden tilføjer: “Nu har vi mere viden om, hvordan vi bedst mindske de negative konsekvenser. Det tager vi med i planlægningen af fremtidige initiativer.”

Hiskia Kasim er projektleder for CCAM-projektet og kan nikke genkendende til betydningen af sårbarhedsanalysen.

“Analysen viste dem, hvordan de bedst agerer før, under og efter naturkatastrofer. Det har øget trygheden blandt beboerne”, fortæller han.

I Tumbang Muroi har man allerede taget den nye information til sig. Beboerne fortæller: “Vi er nu i gang med at hæve gulvene i flere huse og organisere brandpatruljer. Det gør vores landsby bedre i stand til selv at håndtere katastrofer.”

Landsbyen har etableret et varslingsystem som del af projektet. Netop det system er altafgørende.

“Tidligere fik byen først hjælp, når oversvømmelserne allerede havde ramt”, fortæller Hiskia. Med varslingsystemet kan de forberede sig, før katastrofen indtræffer.

Også den lokale partner, civilsamfundsorganisationen Borneo Orangutan Survival Foundation, står stærkere som resultat af projektet

“Vi har lært en masse, og så har projektet skabt en forbindelse til Indonesiens Meteorologiske, Klimatologiske og Geofysiske Agentur, med dets forudsigelser og prognoser for vejret og mulige naturkatastrofer”, fortæller Hiskia. Partnerskabet med agenturet er en vigtig brik i at styrke organisationens arbejde.

Tilbage i Tumbang Muroi håber beboerne, at deres landsby nu kan blive anerkendt som en Disaster Resilient Village og dermed bliver en del af det indonesiske socialministeries program for at øge katastrofeberedskabet lokalt, så de får ret til særlige midler til at styrke deres katastrofeberedskab som en integreret del af landsbyudviklingen.

“Med initiativerne under projektet har landsbyen alt på plads til at kunne opnå den status”, vurderer Hiskia Kasim.

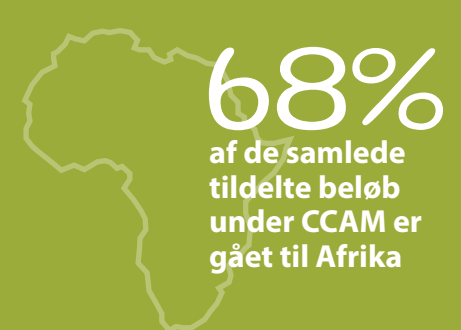
OM CCAM

Climate Change Adaptation Modality (CCAM), eller Støtte til Klimatilpasning, har til formål at skabe klimatilpasning på tværs af lande i det globale syd, hvor klimaforandringer rammer hårdt.

Indsatserne gennemføres i et samarbejde mellem danske civilsamfundsorganisationer og deres partnere i civilsamfundet i det globale syd. CCAM sigter på at støtte lokale klimaløsninger, som kan være med til at styrke sårbare lokalsamfunds robusthed overfor klimaforandringer.

CCAM er en støtteform under Civilsamfundspuljen. Der er ikke flere midler til rådighed via støtteformen.

CCAM I 2024

LÆS MERE OM CISUS ARBEJDE MED KLIMATILPASNING PÅ SIDE 50.

NABOSKABS- PULJEN

Indsatser i Ukraine og EUs østlige naboskabslande

FOTO: KIM JENSEN, CISU

Nye vinde i Moldova

LOKATION: Moldova
PARTNERE: Amnesty International Moldova og Amnesty International Denmark
TITEL: Partnerships for Change
BEVILLING: 992.049 KR.

Projektet Partnerships for Change startede op i sommeren 2024 og er planlagt til at slutte i sommeren 2025. Hos partneren i Moldova har man allerede været vidne til de første spæde resultater. Constanta Botnar, der er projektleder for initiativet, fortæller:

“Målet er at opbygge et netværk af unge studerende, der vil være med til at lægge kimen til en ny måde at undervise på, der møder de unge, hvor de er og lytter til dem. Og som vil være med til at styrke standarderne for, hvordan man underviser i menneskerettigheder i Moldova.”

Det Pædagogiske Universitet i Chisinau er gået med i projektet, og det er et vigtigt element i at skabe en forandring, der for alvor kan give genlyd i skolerne rundt omkring i landet. “Det er det største universitet af sin art i Moldova. De er med på ideen og kan se behovet”, fortæller Constanta.

Netop en større viden om menneskerettigheder og flere redskaber for unge til at

deltage i den offentlige debat er vigtige elementer i at styrke den demokratiske udvikling i Moldova.

Som mor til to kan Marina Trifan også se behovet. Derfor er hun én af de studerende, der har meldt sig som frivillig i netværket.

“Skolesystemet i Moldova er meget traditionelt. Det forbereder ikke børnene på livet udenfor. Det hjælper dem ikke til at forstå dem selv. Hvad de vil, hvad de er gode til. Det lærer dem ikke, hvordan de vælger det rigtige for dem selv. Jeg ser børn og unge i Moldova miste håbet og troen på fremtiden. Jeg vil noget andet for mine børn”, slår Marina fast.

Skolesystemet i Moldova har endnu ikke så stort fokus på menneskerettigheds-

orienteret undervisning, fortæller Constanta. Undervisningen er formelt blevet introduceret. Men lige som med resten af undervisningen går lærerne ofte meget traditionelt og konservativt til emnet og har svært ved at oversætte det til mere nutidige problemstillinger, såsom klimaforandringer, social retfærdighed eller digitale rettigheder – og til hvad det reelt betyder for den enkelte.

Det mener Constanta er et problem. “Eleverne bliver ikke klædt på til at indgå i debatten om de her problemstillinger, eller til at forstå deres egne rettigheder i en nutidig kontekst”, fortæller hun og tilføjer: “Det håber vi, det nye netværk af studerende kan være med til at ændre på.”

“Menneskerettigheder er vigtige. Alle bør kende deres rettigheder, hvordan de kan bede om hjælp, hvis deres rettigheder bliver brudt, og hvem de kan henvende sig til”, mener Marina.

Det var planen at starte med at engagere 26 lærerstuderende i projektet. Men 83 studerende fra særligt lærer- og psykologstudiet mødte op for at høre mere om projektet, og 40 studerende valgte at være en del. Det har overrasket og imponeret Constanta. “I forvejen er de jo fuldtidsstuderende. Det viser et kæmpe engagement”, mener hun.

VIDSTE DU... ?

... at civilsamsfundsaktører spiller en vigtig rolle i at styrke en befolknings resiliens under konflikter og krige? Civilsamsfundet er også altafgørende, når et land skal genopbygges og demokratiske institutioner og principper styrkes efter konflikt eller krig.

I efteråret 2024 holdt projektet en workshop for netværkets medlemmer om menneskerettigheder, og hvordan man bedst underviser i dem. I december var det så netværksmedlemmernes tur til at undervise en gruppe elever i menneskerettigheder, og hvad de betyder for dem som børn og unge. Undervisningen havde de selv planlagt i grupper af to og med en mentor til hjælp.

For Marina var det en positiv oplevelse. “Børnene var så interesserede. De vil også gerne se en forandring”, fortæller hun.

Constanta håber, projektet kan være med til at skabe ringe i vandet. “Vi håber, at de lærerstuderende i netværket vil være med til at præge undervisningskulturen generelt og undervisning i menneskerettigheder i særdeleshed, når de engang er færdige som lærere. At de bliver i stand til at tilbyde eleverne en bedre og mere tidssvarende undervisning”, siger hun og fortsætter: “Det vil være med til at styrke børn og unges position i Moldova, og give dem en stærkere stemme.”

Når Marina bliver færdig som psykolog, håber hun også at kunne bidrage med noget baseret på sine erfaringer fra projektet:

Forandring starter med os. Hvis vi ikke handler, hvem vil så?

“Som psykolog vil jeg gerne kunne hjælpe de børn, der kommer til mig. Projektet har allerede givet mig en indsigt i jura og rettigheder, som jeg kan bruge til at hjælpe mine fremtidige klienter. Og det er det, jeg gerne vil. At hjælpe. Og nu kan jeg se, at jeg har magten til det. Forandring starter med os. Hvis vi ikke handler, hvem vil så?”, spørger Marina.

Constanta håber, at modellen og læringen fra Moldova kan inspirere lignende netværk i andre lande i regionen. I Moldova er projektet allerede godt på vej.

CISU åbnede for første gang for ansøgninger under den nye Naboskabspulje i starten af 2024. I løbet af året startede 13 initiativer op i regionen med midler fra puljen. Det er forventningen, at der fra 2025 vil komme et væsentligt større antal ansøgninger, når CISUs medlemsorganisationer og deres partnere for alvor kommer i gang med indsatser i regionen.

CISUS STØTTE TIL UKRAINE I 2024

I 2024 bevilligede CISU i alt 11,5 millioner til indsatser i Ukraine under Naboskabspuljen. Midlerne gik til 6 projektsamarbejder mellem danske og ukrainske civilsamsfundsorganisationer. Projekterne hjælper blandt andet krigsveteraner gennem sport, undervisning og politisk deltagelse, giver psykosocial støtte til internt fordrevne og krigsramte familier, og støtter ukrainerne med intellektuelle handicap i at håndtere krigstraumer.

Ukrainske East-SOS og Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder samarbejder om projektet “Strengthening the Capacity of Frontline and Relocated Schools in Ukraine”. De hjælper skoler ved fronten og skoler, der har været nødsaget til at flytte, med at sikre fortsat undervisning. Det gør de ved at træne lærerne i digitale kompetencer, projektudvikling og projektledelse, så de er bedre klædt på til at lave online undervisning og udvikle projekter i deres lokalsamfund. De lærere, der trænes, giver deres viden videre til deres kolleger. Projektet arbejder også sammen med civilsamsfund og lokale myndigheder om at sikre, at uddannelse får en prominent plads i de lokale genopbygnings- og udviklingsplaner.

I Ukraine, der nu er gået ind i sit fjerde år af en brutal besættelseskrig, spiller civilsamsfundet en altafgørende rolle. Mens krigen raser, bidrager det til at opbygge befolkningens og samfundets robusthed, overvåge brugen af offentlige og humanitære midler og sikre, at sårbare gruppers interesser varetages. En længere krig risikerer at svække ukrainske statsinstitutioner. Det øger risikoen for misbrug af midler og ineffektiv beslutningstagning. Der vil være et fortsat behov for et civilsamsfund, der kan påtage sig en stærk vagthund-funktion på både nationalt og regionalt plan. Et civilsamsfund, der holder staten op på at bekæmpe korruption og styrke retsstaten. Et civilsamsfund, der giver ukrainerne en stemme og tilskynder til deltagelse i landets politiske processer.

OM NABOSKABSPULJEN

Naboskabspuljen blev lanceret i 2024. Formålet med puljen er at understøtte demokratisk udvikling og et stærkt og mangfoldigt civilsamsfund i de seks østlige naboskabslande Ukraine, Moldova, Belarus, Georgien, Armenien og Aserbajdsjan. Puljen støtter også særlige indsatser, der styrker resiliens og demokratisk udvikling i Ukraine. Puljen er en støtteform under Civilsamsfundspuljen.

NABOSKABSPULJEN I 2024

DERF

Danish Emergency Relief Fund

FOTO: ALBERTE MAIMBURG, CISU

Et normalt liv i en ekstrem situation

LOKATION: Somalia
PARTNERE: Development Action Network og OFUSS
TITEL: Flash Floods Response in Beletweyne
BEVILLING: 399.863 KR.

I Somalia er befolkningen ofte plaget af kraftige oversvømmelser, der kommer så pludseligt, at folk må smide, hvad de har i hænderne og bevæge sig mod højereliggende områder. I slutningen af 2023 blev landet ramt af så kraftig nedbør, at floderne gik over deres bredder, landbrugsjord blev ødelagt, og veje og broer kollapsede.

VIDSTE DU... ?

... at man også kan afsætte såkaldt "flexible funding" i DERF budgetter? Formålet er at styrke rammerne for lokalt lederskab gennem involvering af lokalsamfund og målgrupper, når der skal træffes beslutning om, hvordan midlerne skal anvendes. Der kan afsættes op til 10% af det samlede budget.

Hassan Wasuge er 70 år gammel og bor i en lejr for internt fordrevne i det centrale Somalia. Han ankom til lejren i 2022, efter at konflikter i hans hjemstavn havde tvunget ham til at flygte fra sit hjem sammen med sine tre sønner og to døtre. Han fortæller:

"Da vandet kom, havde vi ingenting at spise. Jeg er en ældre mand uden hverken husdyr eller andre former for værdi, så hvordan skal jeg kunne tage mig af min familie?"

Faarah Abdi Abdulle fra den somaliske organisation Development Action Network fortæller, at mange har mistet både deres hjem, arbejde og måske endda familie-medlemmer. De er blevet revet væk fra deres hverdag, der nu er præget af sult og vandbårne sygdomme. Sammen med OFUSS igangsatte de derfor et projekt om at sikre mad og rent drikkevand til de hårdest ramte, og har lavet en oplysningskampagne, der skal hjælpe folk med at beskytte sig mod sygdomme.

"I den periode projektet stod på, har folk kunnet få et pusterum til at fokusere på noget andet. Nogle har for en stund følt,

At redde liv er den største støtte, man kan give.

at de kunne leve et normalt liv, og måske endda bruge energi på at skaffe en indkomst", fortæller Faarah

For Hassan og hans familie kom hjælpen på et afgørende tidspunkt. De modtog et pengebeløb over en periode på tre måneder, som de brugte til at købe mad. Han fortæller, at hjælpen var enormt vigtig for dem, og han nu tør håbe på, at deres liv nok skal blive bedre.

I kriser som denne er der som regel så stort et behov, at man aldrig vil kunne dække det hele. Faarah fortæller, at de relativt begrænsede ressourcer ikke står mål med det store behov. De har derfor måttet fokusere på de mest sårbare personer. Ifølge ham har nødhjælp et meget klart mål: det handler om at redde liv. Og som han tilføjer:

"At redde liv er den største støtte, man kan give."

Når krisen går ud over børnene

LOKATION: Zimbabwe
PARTNERE: Viva Network Zimbabwe og Viva Danmark
TITEL: Rapid Response to El Niño-induced Drought Crisis in Mashonaland East, Zimbabwe
BEVILLING: 1.000.000 KR.

I Hakata Village i Zimbabwe bor Andrew Muningami med sin kone og seks børn. Han har ligesom resten af landsbyen været udfordret af ekstrem tørke det sidste år. I deres område har de et par lavvandede brønde og en enkelt vandboring, men tørken fik alle brøndene til at tørre ud.

"Tørken efterlod os med kun én vandkilde til mindst fem landsbyer. Folk har været nødt til at stå op kl. 2 om natten for at gå hen til vandboringen, og alligevel er der ikke nok vand til alle", fortæller Andrew.

Med pengene fik jeg råd til mad og til at sende mine syv børn i skole

I starten af april 2024 erklærede Zambia landbrugsåret 2023-2024 for en national katastrofe. Store dele af det sydlige Afrika oplevede ekstreme tørkeperioder som følge af El Niño vejrfænomenet, hvilket gik hårdt ud over områder, hvor mennesker er dybt afhængige af at dyrke afgrøder og holde dyr.

Widdlack fra Viva Network Zimbabwe fortæller, at mange husholdninger i Zimbabwe lever af at dyrke små stykker land.

Når høsten slår fejl, stresser det familierne, og det går særligt ud over børnene.

"Der er ikke overskud til at tage sig af børnenes behov, og de penge, der skulle være brugt på deres skolegang, tøj og medicin, bliver i stedet brugt på at købe mad. Der sker en stigning i vold i hjemmet. Børnene kan ikke klare den ofte lange gåtur til skole, når de ikke har fået nok at spise. Og dem, der faktisk kommer i skole, kan ikke koncentrere sig", fortæller Widdlack.

VIVA Network Zimbabwe igangsatte derfor sammen med deres danske partner Viva Danmark et projekt, der gav familierne engangsbeløb til mad og medicin, etablerede nye vandboringer og oplyste om god hygiejne. De hjalp desuden familierne til en mere fokuseret dyrkning, så de ved at måle deres families forbrug og planlægge afgrøderne bedre kan sikre, at maden rækker til at mætte familien. Landsbysamfundene har også vist en stor vilje til at samarbejde om deres fælles udfordringer. De har blandt andet organiseret sig om at vedligeholde og passe på deres nye vandboringer.

Chipo Chimunhu er fra en af de familier, der modtog støtte fra projektet:

"Med pengene fik jeg råd til mad og til at sende mine syv børn i skole. Der var endda lidt penge til overs. Da jeg modtog pengene, lykkedes det mig også at købe en pose cement, så vi kunne styrke vores bolig og blive bedre skærmet fra vejret," fortæller Chipo.

LÆS MERE om VIVAs indsatser i Zimbabwe her

KRISER DERF RESPONDEREDE PÅ I 2024

- **Humanitær krise i Palæstina:** 3 bevillinger tildelt i 2024 på i alt 3.455.049 kr. (call åbnet i 2023)
- **Konflikt i Myanmar:** 3 bevillinger på i alt 896.787 kr.
- **Konflikt i Mozambique:** 1 bevilling på 1.915.997 kr.
- **Tørke i Zimbabwe, Zambia & Malawi:** 5 bevillinger på i alt 3.918.220 kr.
- **Oversvømmelse i Østafrika:** 10 bevillinger på i alt 5.863.318 kr.
- **Oversvømmelse i Afghanistan:** 2 bevillinger på i alt 500.000 kr.
- **Tørke i Filippinerne:** 1 bevilling på 700.000 kr.
- **Konflikt i Somalia:** 5 bevillinger på i alt 2.496.951 kr.
- **Oversvømmelse i Syd- og Sydøstasien:** 8 bevillinger på i alt 5.348.414 kr.
- **Skovbrande i Bolivia:** 2 bevillinger på i alt 1.909.999 kr.
- **Humanitær krise i Libanon:** 1 bevilling på 1.766.118

OM DERF

Danish Emergency Relief Fund (DERF) yder fleksible midler og hurtigt finansiering for at redde liv og undgå en yderligere forværring af menneskelig nød i humanitære krisesituationer.

Puljen støtter livreddende initiativer særligt målrettet sårbare grupper som kvinder uden en forsørger, børn, marginaliserede mennesker eller flygtninge og internt fordrevne.

Indsatserne gennemføres af civilsamlingsorganisationer, der allerede er til stede i området. De har haft indsatser i området før den humanitære krise, og de fortsætter deres arbejde efter den humanitære krise. Langt de fleste indsatser er et samarbejde mellem en dansk organisation og dennes partnere i landet.

Puljen støtter både indsatser for at forebygge potentielle humanitære katastrofer og såkaldt 'rapid response' kort tid efter starten på en humanitær krise. DERF er finansieret af Udenrigsministeriet og forvaltes af CISU i et konsortium med Red Barnet.

DERF I 2024

41 bevillinger er tildelt under DERF

28,8 mio. kr. er tildelt under DERF

11 calls blev åbnet under DERF i 2024

REBUILDING CIVIC SPACE

Støtteformen til styrkelse af civilsamfundets råderum

Når man forhandler kollektivt, står man stærkere

LOKATION: Uganda
PARTNERE: National Organisation of Trade Unions (NOTU) og Ulandssekretariatet
TITEL: Shrinking civic space and labour rights during the COVID-19 pandemic in Uganda
BEVILLING: 1.500.000 KR.

I starten af 2020 begyndte verden at lukke ned. COVID-19 epidemien var en realitet. I kølvandet på epidemien fulgte en lang række restriktioner.

I mange lande fik restriktionerne flere utilsigtede, og i nogle tilfælde tilsigtede, afledte konsekvenser for civilsamfundets evne til at involvere sig i samfundsspørgsmål og forsvare borgernes rettigheder. Civilsamfundets råderum var under pres. Det mærkede man også tydeligt i Uganda, hvor blandt andet fagforeningerne fik meget begrænset mulighed, for at gøre deres arbejde.

Edgar Pajob er projektkoordinator for National Organisation of Trade Unions (NOTU), der er den største sammenslutning af fagforeninger i Uganda. I 2021 havde de ikke mindre end 33 tilknyttede fagforeninger med næsten en million medlemmer.

”Under COVID-19 epidemiens fremmarch var vi vidne til massive krænkelse af arbejdstagerrettigheder i hele landet. Det mærkede vi virkelig blandt vores medlemmer. De måtte ikke længere forsamles, der blev gennemført massefyringer og fagforeningerne blev nægtet adgang til arbejdspladserne. Fyringer skete mange steder helt uden varsel. Fra den ene dag til den anden stod flere hundredetusinde mennesker uden arbejde”, fortæller Edgar.

Mange af de fyrede var i en desperat situation. ”Der var ikke nogen kollektive forhandlinger, ingen repræsentation. Der var ikke adgang til nogen økonomisk hjælp, deres lønninger blev ikke frigivet, og der var ingen sygeforsikring,” fortæller Edgar, som også henviser til den undersøgelse, der blev lavet af NOTU som led i projektet, og som bekræftede det alvorlige i situationen.

Der var kun ét lyspunkt: ”På mange måder hjalp COVID-19 med at øge bevidstheden blandt befolkningen om behovet for at sikre rettigheder, for at være organiseret og forhandle kollektivt,” fortæller Edgar.

NOTU og den danske fagbevægelses Ulandssekretariatet blev enige om at

styrke fagforeningernes stemme og klæde dem bedre på til at tale arbejdernes sag. ”Sammen har vi trænet næsten 400 personer i kollektiv forhandling - tillidsrepræsentanter, brancheledere, regionsledere og nationale fagforeningsledere. Hver især har de så trænet folk i deres egne fagforeninger”, fortæller Edgar. På den måde mærkede mange tusinde arbejdere effekten af træningen.

VIDSTE DU... ?

... at det stærkeste redskab til at beskytte civilsamfundets råderum er at sikre fortsat støtte til indsatser ledet af civilsamfundet? Det giver civilsamfundet en mulighed for at organisere sig og styrke forsamlings- og ytringsfrihed. Langsigtede og vedvarende samarbejder mellem civilsamfundsaktører i Danmark og det globale syd, understøttet af forudsigelige midler fra blandt andet Civilsamfundspuljen, skaber god grobund for stærke resultater af fortalervirksomhed, der understøtter et fortsat råderum.

FOTO: DANIEL URHØJ

Træningen har fokuseret på strategi og proces for at forhandle en stærk overenskomst. Her er det vigtigt at kende eksisterende regler og politikker, have den relevante data, trække på erfaringer fra andre landes kamp og forstå sig på forhandling.

Det var et langt sejt træk, men resultaterne er ikke til at tage fejl af. Ved udgangen af 2024 var 20 kollektive overenskomster blevet underskrevet, og 5 yderligere fagforeninger havde sluttet sig til NOTU og den fælles kamp.

”Som jeg ser det, er kollektiv forhandling og de kollektive overenskomster det stærkeste redskab, vi har som fagforeninger”, fortæller Edgar.

Ude i fagforeningen for plantage- og landarbejdere, er Barbara Badaru heller ikke i tvivl:

”Det kan slet ikke overdrives, hvor stor en betydning de har haft. Vores overenskomst indeholder blandt andet klausuler om seksuel vold og chikane. Mange plantage- og landarbejdere er kvinder, som er meget udsatte, fordi de ofte lever i uformelle lejre, hvor det er nemt at begå overgreb på dem. Så det var en vigtig sejr”, understreger Barbara.

Fra den ene dag til den anden stod flere hundredetusind mennesker uden arbejde.

Men overenskomsterne indeholder langt mere. ”Vi har fået gennemført, at arbejderne fortsat skal have sundhedssikring og 30% af deres løn i en periode, hvis de fyres i tilfælde af tørke. Før stod de helt uden sikkerhed. Vi har fået tilføjet en klausul om arbejdsmiljø og medarbejdersikkerhed, som også anerkender mental sundhed. Tidligere var der kun regler for brug af beskyttende tøj”, fortæller Barbara

Procedurer og regler for alternativ tvistbilæggelse i tilfælde af uretmæssige opsigelser står også langt stærkere, fortæller Edgar.

”Overenskomsterne er resultatet af rigtig mange menneskers hårde arbejde på mange forskellige niveauer. Det er det, vi ser nu”, fortæller Edgar. Han er ikke et øjeblik i tvivl om, at det også kan mærkes ude på arbejdspladserne. Arbejderne står stærkere nu, end de gjorde før COVID-19.

Fagforeningerne står også styrket tilbage, mener Edgar: ”Vi har virkelig været i stand til at påvirke politik og lovgivning. Vi pressede med succes på for en reform af den nationale socialsikringsfond, så folk kunne få adgang til en del af deres opsavede midler under krisen. Vi kæmpede kraftigt for bedre love om vold og chikane. Vi er involveret i parlamentets drøftelser af beskæftigelsesloven og lærerlovforslaget. Vi har set arbejderne rejse sig, kræve lønstigninger, kræve bedre sundhed og sikkerhed.”

Med sin genvundne styrke har Ugandas fagbevægelse og NOTU blandt andet spillet en afgørende rolle i, at Uganda som det 32. land i verden ratificerede ILO-konvention C190, som sikrer rettigheder i forhold til vold og chikane på arbejdspladsen.

”Arbejderne var hårdt pressede i Uganda under coronapandemien. Støtte fra Ulandssekretariatet med midler fra CISU har bidraget til, at Ugandas fagbevægelse igen står stærkt i kampen for at sikre basale rettigheder”, slår Kent Jensen, leder af Ulandssekretariatets programafdeling, fast.

For Edgar stopper kampen dog ikke her. Står det til ham, er prioriteterne klare. Der skal arbejdes med minimumslønninger, som ikke har ændret sig siden 1984. Der skal sættes ind for at beskytte uformelle arbejdere og sikre dem de samme rettigheder. Der skal skubbes på for langt mere jobskabelse, også for de unge. Og så skal der sættes ind, så multinationale virksomheder i de såkaldte frihandelszoner ikke længere kan unddrage sig at respektere deres arbejders rettigheder.

NOTUs og fagforeningernes kamp fortsætter, også i Uganda.

LÆS MERE
i artiklen om
indsatsen i Uganda
her.

OM REBUILDING CIVIC SPACE

Støtteformen til styrkelse af civilsamfundets råderum har til formål at understøtte modstandsdygtige og uafhængige civilsamfund i det globale syd. Blandt andet gennem kapacitetsudvikling og fortalervirksomhed, der proaktivt imødegår overtrædelser, restriktioner og tilbageslag for menneskerettighederne.

Støtteformen blev oprettet i kølvandet på COVID-19 krisen, hvor civilsamfundets råderum i flere lande blev yderligere indskrænket med en stigning i menneskerettighedsovertrædelser og restriktioner til følge. Støtteformen finansieres af Udenrigsministeriet og forvaltes af CISU. De sidste midler under støtteformen blev tildelt i 2022 og de sidste indsatser blev afsluttet i 2024.

STØTTEFORMEN I TAL Gennem årene

45 bevillinger tildelt i alt under støtteformen

49,1 mio. kr. bevilget er tildelt i alt under støtteformen

108.142 har deltaget i aktiviteter i alt som del af indsatser under støtteformen

3,1 mio. personer er blevet berørt af indsatser under støtteformen

LOKALT LEDET UDVIKLING

En vej mod stærkere lokalsamfund

Vi hører ofte begrebet 'lokalt ledet udvikling'. Men hvad betyder det egentlig, og hvorfor er det så afgørende?

“Lokal ledet udvikling handler om, at udviklingsindsatser ledes, styres og formes af de mennesker, der er tættest på de udfordringer, der skal løses” forklarer Rune Vinter Pedersen, som er rådgiver på CISUs sekretariat.

Lokale civilsamfundsorganisationer, lokalsamfund og andre aktører i det globale syd er ikke blot implementeringspartnere, men de primære drivkræfter bag forandring.

Hos Yellow World i Zimbabwe definerer de selv deres prioriteter i et naturligt samarbejde med de ungdomsgrupper, de samler i storbyen Bulawayo. Direktør i Yellow World, Mentor Dlamini, fortæller:

“Vi har i Yellow World fundet en god balance mellem at facilitere og sætte aktiviteter på skinner, men samtidig også hele tiden at være lydhøre overfor, hvad der giver mening for de unge, som er med. Vi er jo en del af et økosystem af unge, som får mange gode ideer, og vi medvirker til, at de ideer kan blive realiseret og omsat til forandring her i Bulawayo.”

Louisa Mwatse er musiker og programmedarbejder i ungdomsnetværket Yellow World i storbyen Bulawayo i Zimbabwe. Hun fortæller:

“Mange unge i Zimbabwe er desperate og oplever stor mental stress. Selvmordsraterne stiger voldsomt. De svære følelser

kan få afløb gennem kreative udtryk. De fælles oplevelser, som kunst og kultur kan skabe for de unge, er med til at give håb, sammenhold og en bedre ungdom. Vi er faktisk lykkedes med at arbejde hånd i hånd med byrådsmedlemmerne. Sammen med dem har vi sikret, at de aktiviteter, vi laver i lokalsamfundet, ikke blot berører de unges liv, men også øger bevidstheden om behovet for at skabe et rum, der giver de unge mulighed for at udtrykke sig frit. Håbet er at skabe et styrket, mere kreativt og mere mentalt sundt samfund.”

Det er centralt i en lokalt ledet tilgang, at man langt mere end mange tidligere har været vant til, inviterer målgrupperne med til at beslutte, hvordan ressourcerne skal bruges og til at være i førersædet, når der skal udvikles løsninger. Det skaber nogle stærkere og mere bæredygtige udviklingsprocesser.

“Her i Yellow World har vi etableret en lille pulje i vores program, hvor vi kan støtte de unges ideer til at arbejde for grønne og sociale områder, sportsaktiviteter, udstillinger eller koncerter. Det skaber energi, mod, sammenhold og lederskab, så hverdagen bliver lidt nemmere”, fortæller Dlamini.

Når magten placeres hos de aktører, der kender konteksten bedst, bliver løsningerne mere relevante og langsigtede. En anden central del af en lokalt ledet tilgang er derfor lokal beslutningskraft. Organisationer og lokalsamfund i det globale syd skal have reel magt over, hvordan udviklingsmidler anvendes, så de kan prioritere løsninger, der skaber varig forandring. Samtidig styrkes civilsamfundet, når organisationerne ikke blot gennemfører aktiviteter, men også opbygger deres kapacitet til at organisere sig, påvirke politik og holde magthavere ansvarlige.

FOTO: YELLOW WORLD

FOTO: YELLOW WORLD

Hvorfor er lokalt ledet udvikling så vigtig?

De fleste aktører i civilsamfundsbasert udvikling har længe tilstræbt ligeværdige partnerskaber. Det kan være svært, når den ene part kommer med finansieringen. I nogle tilfælde har det betydet, at beslutningerne er blevet truffet for langt fra de samfund og mennesker, der er engageret i indsatsen. Lokalt ledet udvikling sætter lokalt ejerskab i centrum. Når lokale aktører får mulighed for at udvikle løsninger, bliver de bedre tilpasset den sociale, kulturelle og politiske kontekst.

Civil og lokalsamfundet bliver stærkere, fordi organisationer og borgere får kontrol over deres egen udvikling og kan arbejde strategisk og langsigtet. Udgangspunktet er lokale strategier og prioriter, og den danske partners rolle defineres i fællesskab, så partnerne på bedste vis udnytter deres kompetencer og skaber synergi i implementeringen af indsatserne.

Lokalt ledet udvikling er ikke kun et ideal, men en nødvendighed.

“Vi synes, at vi har fået en langt højere grad af fleksibilitet og et øget engagement i lokalsamfundet i kraft af den programaftale, der ligger mellem en række zimbabwiske ungdomsorganisationer og så danske Dreamtown, med midler fra CISU. Nu kan aktiviteterne bedre baseres på lokale behov. Det ville være sværere, hvis vi arbejdede inden for en projektramme, der var mere afgrænset og fastlåst i forhold til tid og budget. Vi kan være meget mere relevante i det økosystem og samfund, vi er en del af”, slutter Dlamini.

Hvad gør CISU for at fremme lokalt ledet udvikling?

“CISU har en forpligtelse til at fremme lokalt ledet udvikling. Både i partnerskaberne mellem danske organisationer og deres partnere i det globale syd og i den måde, CISU administrerer udviklingsmidler på”, understreger Rune.

CISU arbejder for at sikre, at flere midler går til lokale aktører, og at de får større beslutningskompetence og det nødvendige råderum til selv at definere prioriteter, udvikle løsninger og drive forandring på deres egne præmisser. Lokale organisationer bør have kontrol over både strategi og ressourcer, så de kan arbejde langsigtet, opbygge kapacitet og styrke deres egen rolle i civilsamfundet.

CISU deltager som forening i en række internationale netværk, der arbejder på at fremme lokalt ledet udvikling. Det gælder blandt andet netværkene Reimagining INGOs (RINGO), Afinity Group of National Associations (AGNA), CIVICUS og Locally led Adaptation Community of Practice.

“Lokalt ledet udvikling er ikke kun et ideal, men en nødvendighed, hvis vi ønsker bæredygtig og retfærdig udvikling. CISU vil fortsat arbejde for at styrke lokale aktører og sikre, at udviklingssamarbejdet bliver drevet af dem, der kender udfordringerne bedst – og har de stærkeste løsninger”, slår Rune fast.

LÆS MERE
Få gode råd til opbygningen af lokalt ledede partnerskaber her

BEVILLINGER PER VERDENSMÅL

*For en bevilling kan være angivet flere verdensmål

114

1 AFKÆDE
FATTEDOM

72

2 STOP
SULT

100

3 SUNDHED
OG TRIVSEL

69

4 KVALITETS-
UDDANNELSE

80

5 LIGESTILLING
MELLEM KØNNENE

38

6 RENT VAND
OG SANITET

10

7 BÆREDYGTIG
ENERGI

44

8 ANSTÅENDE JOBS
OG ØKONOMISK
VÆKST

7

9 INDUSTRIINNOVATION
OG INFRASTRUKTUR

88

10 MINDRE
ULIGHED

49

11 BÆREDYGTIGE BYER
OG LOKALSAMFUND

22

12 ANSVARLIGT
FORBRUG
OG PRODUKTION

82

13 KLIMA-
INDSATS

3

14 LIVET
THAVET

27

15 LIVET
PÅ LAND

78

16 FRED, RETFERDHED OG
STÆRKE INSTITUTIONER

133

17 PARTNERSKABER
FOR HANDLING

OPEN

Udenrigsministeriets Oplysnings- og Engagementspulje

FOTO: REMULUS

Regnskovens lyde

LOKATION: Danmark
PARTNERE: Remulus Entertainment
TITEL: Bær Biophony
BEVILLING: 140.000 KR.

Kan man få mennesker til at handle på tidens vigtigste dagsordener gennem kunsten? Det har Remulus Entertainment sat sig for at undersøge gennem en indføring i regnskovens lydunivers.

“Ideen var, at en kombination af musik og animation skulle få folkeskoleelever til at interessere sig for regnskovens udfordringer”, fortæller Mathias Madsen Munch fra Remulus Entertainment.

VIDSTE DU... ?

... at OpEn støtter projekter og partnerskaber, der gør global udvikling til en folkesag og bygger bro mellem danskernes hverdag og globale udfordringer, blandt andet gennem dokumentarfilm, undervisning i folkeskoler, erhvervsskoler og gymnasier, barnevognsmarch og musik?

Remulus Entertainment har i samarbejde med Viborg Kommune, animatorer fra Viborg UNESCO Creative City, marimbaist Ronni Kot Wenzell og Bjerregrav Friskole sat sig for at formidle problematikker for regnskoven og dens oprindelige folk ved hjælp af musik og animation. Det er blevet til det audiovisuelle værk BIOFONIA, hvor eleverne på sjette og syvende klassetrin på Bjerregrav Friskole har været medskabere på værket.

Projektet har givet eleverne indsigt i Atlanterhavsregnskoven igennem animation og musik med udgangspunkt i verdensmålet ‘Livet på Land’.

“Inden undervisningen vidste ingen af eleverne noget om verdensmål. Men efterfølgende vidste de alle meget mere. Det gav en wow følelse blandt eleverne, at de havde lært så meget på kort tid. De forskellige facetter af projektet har været meget motiverende for eleverne, og det er fedt, at det var tværfagligt, med både musik, naturfag, dansk og samfundsfag”, fortæller en af lærerne fra Bjerregrav Skole.

En anden lærer supplerer: “Ikke ret lang tid efter forløbet skulle 7. klasse skrive et essay om noget at kæmpe for. Her var der

Her kunne jeg virkelig mærke, at der var sket noget, og at det havde sat tanker i gang hos eleverne.

nogle piger, som ville kæmpe for regnskov og dyreliv. Her kunne jeg virkelig mærke, at der var sket noget, og at det havde sat tanker i gang hos eleverne.”

“Det faglige blandet med det kunstneriske er vildt stærk. Det var kombinationen af at skulle lave musik og animation. Det med, at eleverne selv kunne komme ind og se deres resultat til sidst, var et vigtigt element. Det var meget motiverende for eleverne at være med i en film. Det er også meget motiverende for eleverne, når der kommer nogle udefra. De var helt oppe at køre over at Ronni var fra Brasilien. Det i sig selv kan noget!”, fortæller en musiklærer fra Bjerregrav Skole.

Mathias forklarer: “Eleverne taler om traktorer som det allerførste, da vi kommer ud på skolen. De fleste elever på skolen bor på landet og kender meget til landbrug, store maskiner og traktorer. De kunne vir-

kelig relatere til de maskiner, man kunne se i filmklippene fra regnskoven, hvor der skulle ryddes skov til vej.”

Projektet var på den måde med til at nuancere elevernes opfattelse af landbrug, når de kobledede deres egen virkelighed i Danmark til skovrydning i Sydamerika.

Det gjorde stort indtryk på børnene, at Ronni og Mathias selv har besøgt de oprindelige folk i regnskoven i Brasilien. “De synes, det var imponerende, særligt at der

var billeder og selfies fra regnskoven. Og så synes de, det var spændende, at filmen skal tilbage til folket, og at den skal vises på COP30 i Brasilien i november 2025”, fortæller Mathias.

SE MERE
om arbejdet med
BIOFONIA i videoen
her

PERMAKULTUR PÅ TVÆRS OG OPENS STORE ENGAGEMENT

I OpEns årsrapporter for 2022 og 2023 kan du blive inspireret af flere eksempler på oplysnings- og engagementsprojekter, puljen har støttet. I årsrapporten for 2023 kan du blandt andet læse om ‘Permakultur på Tværs’, et projekt af Instituto Mesoamericano de Permacultura (IMAP) og danske Mellemamerika Komitéen (MAK).

Projektet engagerede og oplyste haveentusiaster og permakultur-interesserede i Danmark om udviklingstematikker i Guatemala, mens de, bogstaveligt talt, selv fik fingrene i jorden i Danmark. MAK sendte en gruppe på ti mennesker til Guatemala for at lære om maya-folkets rolle i at sikre en mere bæredygtig global udvikling. Maya-folket er eksperter på området og klædte rejsedeltagerne på til at lave oplysningsarbejde og til at etablere en permakulturlave med guatemalansk tema i Danmark.

Helene Silva-Sørensen, landssekretær i MAK, fortæller, at organisationen har opnået resultater både hos målgrupperne for projektet og i deres egen organisation:

“MAK har styrket sit engagement både lokalt og i partnerskabet med IMAP ved at facilitere meningsfuld kultur- og erfaringsudveksling under det tre uger lange besøg i Guatemala”, fortæller Helene, og fortsætter: “Samtidig har projektet skabt øget opmærksomhed omkring global solidaritet, biodiversitet og klimahandling, samt hvordan man fra Danmark aktivt kan bruge samme principper og værktøjer som dem, den oprindelige befolkning i Guatemala benytter. Dermed er danskere med deres engagement kommet tættere på de globale udfordringer, lokalbefolkningen i Guatemala oplever.”

LÆS MERE
i OpEns årsrapport
fra 2023.

OM OPEN

Udenrigsministeriets Oplysnings- og Engagementspulje (OpEn) har til formål at skabe viden, holdning, handling og global udvikling ved at oplyse og engagere folk i Danmark. Puljen støtter initiativer der vil gøre globalt udsyn, solidaritet og engagement til en folkesag. Det kan være gennem oplysning om lokale eller globale problemstillinger, eller ved at give folk i Danmark mulighed for at engagere sig og handle på globale udfordringer. OpEn er finansieret af Udenrigsministeriet og forvaltes af CISU og Fonden Roskilde Festival, i samarbejde med The Why Foundation og Democracy X.

OPEN I 2024

26 bevillinger på i alt **18,8** mio. kr. er tildelt til OpEn-projekter og Pilotprojekter

18 bevillinger på i alt **2** mio. kr. er tildelt til Formidlingslegater

301.408 har deltaget i aktiviteter som del af indsatser under OpEn

2,3 mio. personer er blevet berørt af aktiviteter som del af indsatser under OpEn

OPLYSNINGS- PULJEN

Til støtte for oplysning i Danmark

FOTO: VÆRKET "FORBUNDNE LANDSKABER", MILJØORGANISATIONEN NOAH

Fra mark til mund og mund til mark

LOKATION: Danmark og Paraguay

PARTNERE: Heñói og Miljøorganisationen NOAH

TITEL: Paraguay: Retfærdigt Landbrug

BEVILLING: 24.052 KR.

Hvad har danske skolebørn at gøre med småbønder i Paraguay? Det spørgsmål vil nogle nok stille sig selv, når Ángel Tuninetti og Inés Elisa Franceschelli fra organisationen Heñói, i samarbejde med Miljøorganisationen NOAH, rejser hele vejen fra Paraguay til et bibliotek i Holbæk for at fortælle om sojaindustrien i Paraguay.

"Den danske landbrugsmodel, og særligt den store dyreproduktion, har alvorlige konsekvenser for småbønder i Paraguay", fortæller Ingvild Haukeland fra NOAH.

VIDSTE DU... ?

... at Oplysningspuljen er den mindste af CISUs puljer? For mange er en første indsats under Oplysningspuljen en introduktion til CISUs puljer som sådan, og kan blive startskuddet til flere og større indsatser under CISUs andre puljer.

I Paraguay udvides sojaindustrien for at skabe foderstoffer til svin i lande som netop Danmark. For mange småbønder i Paraguay betyder det blandt andet, at de bliver fordrevet fra deres jord.

De valg helt almindelige danskere gør ved frysedisken, kan få stor betydning for mennesker på den anden side af kloden.

"De beslutninger, forbrugerne i Danmark træffer, har en indvirkning på, hvordan maden i Danmark produceres. Og hvordan særligt kød produceres har en direkte indvirkning på livet som småbonde i Paraguay", fortæller Ángel.

"Så længe soja indgår som en vigtig bestanddel i dansk svineproduktion, så er svineproduktionen direkte medvirkende til brud på småbønders basale rettigheder i Paraguay. Det mener vi danskerne bør få indblik i", slår Ingvild fast.

På den Forberedende Grunduddannelse (FGU) i Holbæk sad 28 elever klar for at høre mere om netop dette. Men hvad får en lærer på en skole i Danmark til at være med i projektet?

"På FGU er vi meget interesserede i at give vores elever viden om verden, så de kan

De valg helt almindelige danskere gør ved frysedisken, kan få stor betydning for mennesker på den anden side af kloden.

tage mere kvalificeret stilling til nogle af de ting, der rør sig. Det er også med til at gøre dem til aktive medborgere, og det synes vi, er vigtigt", fortæller Erika Hansen, lærer på FGU i Holbæk.

Besøget gav da også anledning til nye tanker hos elevgruppen. Om uretfærdigheden i Paraguay. Om indflydelsen af forbrugsmønstre her i Danmark. En elev fortalte, at hun efterfølgende tænkte sig om en ekstra gang, når hun købte produkter, hvor dyrene havde fået sojabaseret foder.

"Vi håber, de her arrangementer kan plante et frø i eleverne. De største øjeblikke har vi i det helt enkle, det man ikke kan måle og veje. Men de største resultater starter der", forklarer Erika.

Hvad har Angel og Ines fra Heñói taget med sig fra Danmark?

"Vi fik lov at opleve den anden side af ligningen. Vi fik et rigtig godt indblik i, hvordan det der sker i Paraguay, influerer på det danske samfund, og hvordan fødevarer, der produceres i Danmark, influerer på livet i Paraguay", fortæller Angel.

I Danmark mødtes Ángel og Inés blandt andet med Landsforeningen mod Svinefabrikker, hvis medlemmer oplever de negative resultater af at bo tæt på store grisefarme. For deres helbred, for værdien af deres jorde, og for muligheden for at sælge deres bolig.

Selv om den enkelte forbrugers beslutning har betydning, så skal der mere til for at skabe forandring, også i de politiske prioriteringer i Danmark. "Vi forsøger at sætte fokus på de strukturelle årsager til problemerne med sojaproduktion, så løsningerne ikke kun fokuserer på, at vi kan handle som individuelle forbrugere, men også på, at vi kan organisere os og handle i fællesskab", understreger Ingvild.

I Danmark samarbejder NOAH også med flere af de store universiteter for at afdekke de ødelæggende konsekvenser, som dansk sojaimport har for miljøet og lokalbefolkningen i lande som Brasilien og Paraguay. NOAH samarbejder også med danske universiteter om at kortlægge svineindustriens lobbyarbejde.

FOTO: SCREENSHOT FRA VIDEO OM HEÑÓIS KAMP FOR RETFÆRDIGHED

Det er med til at gøre dem til aktive medborgere, og det synes vi, er vigtigt.

Besøget i Danmark har givet Ángel og Inés fra Heñói en endnu større forståelse for det geopolitiske element af deres kamp i Paraguay og nyt materiale til deres oplysningskampagner - og til når de i fremtiden taler bøndernes sag hos beslutningstagere i Paraguay.

"I både Paraguay og Danmark er vi ofre for den samme produktionsmodel, men selvfølgelig med forskellige konsekvenser", slår Inés fast.

LÆS MERE
om NOAHs arbejde
her

SE MERE
om Heñóis kamp for
retfærdighed i deres
video her

OM OPLYSNINGSPULJEN

CISUs Oplysningspulje har til formål at støtte danske civilsamfundsorganisationers oplysningsaktiviteter i Danmark om det globale syd. Oplysningsaktiviteterne fortæller på forskellig vis de mangeartede historier om udviklingslande og udviklingssamarbejde.

Som den eneste af CISUs puljer, kan Oplysningspuljen udelukkende søges af CISUs medlemmer. Oplysningspuljen er en støtteform under Civilsamfundspuljen.

OPLYSNINGSPULJEN I 2024

21
bevillinger er
tildelt under
Oplysningspuljen

500.000
kr. er tildelt i 2024

21.501
har deltaget i aktiviteter
som del af indsatser under
Oplysningspuljen

216.929
personer er blevet berørt af
aktiviteter som del af indsatser
under Oplysningspuljen

ENGAGEMENTS-PULJEN

Støttemodalitet for folkeligt engagement

FOTO: JACOB CRAWFURD

Handling er afgørende

For at løse verdens største udfordringer kræver det handling – ikke kun ude i verden, men også herhjemme. Engagementspuljen blev oprettet som en tillægspulje under Civilsamfundspuljen netop for at styrke danskernes aktive deltagelse i udviklingsarbejdet.

Puljen er nu ved at blive afsluttet og CISU kan se tilbage på en række initiativer, der har vist, hvordan folkelig deltagelse kan gøre en forskel.

Projekterne har haft et bredt sigte og nået målgrupper som børn, unge, højskoleele-

ver, småbørnsforældre, LGBTQ+ unge, seniorer og diaspora-grupper. Mennesker der har handlet og bidraget til at skabe en positiv forandring.

Puljen har også haft brede rammer for hvilke tematikker, målgrupperne kunne engagere sig i. Der er blevet arbejdet med alt fra meget specifikke udfordringer som mødre dødelighed til bredere emner som FN's 17 Verdensmål. Der er også blevet arbejdet med krig, bæredygtighed og klimaudfordringer, feminisme, kønsidentitet og seksuel orientering.

Men hvorfor er det vigtigt at engagere mennesker i Danmark i disse spørgsmål? Helene Kannegaard, rådgiver på CISUs sekretariat, forklarer: "Vores fælles verden har brug for, at vi passer på den. Det er ikke kun ude, men også hjemme, vi skal tage ansvar og bidrage til løsningen af de globale kriser, vi står overfor. Engagementspuljen var et unikt initiativ, fordi den satte handling i centrum. Det har resulteret i mange kreative og inspirerende bud på, hvordan vi kan få danskerne til at engagere sig aktivt i globale spørgsmål."

For at styrke det folkelige engagement er der blevet taget en bred vifte af metoder i brug – fra workshops, udstillinger og installationer til debatter, events og festi-

valdeltagelse. Digitale platforme, sociale medier, filmproduktioner, mentorordninger, undervisning og både fysiske og online møder har også spillet en central rolle.

De sidste bevillinger blev givet i starten af 2022 og skal afsluttes i løbet af 2025.

"Erfaringerne fra puljen viser, at folkelig deltagelse gør en forskel. Når mennesker i Danmark engagerer sig, bidrager vi til at forme en mere bæredygtig og retfærdig verden", fortæller Helene. Den indsigt har været afgørende for udformningen af andre engagementspuljer såsom OpEn – Udenrigsministeriet Oplysnings og Engagementspulje, samt CISUs EU finansierede pulje Connect for Global Change.

VIDSTE DU... ?

... at der skal mere end 'viden' til? Med CISUs Engagementspulje begyndte civilsamfundsorganisationer i stigende grad at arbejde målrettet med at skabe handling for global udvikling, blandt andet til festivaller, på folkemøder og igennem udveksling og fælles kampanjer på tværs af unge i Danmark og det globale syd.

OPLYSNINGSARBEJDE ER OGSÅ UDVIKLINGSARBEJDE

Lige siden CISU blev grundlagt for 30 år siden har oplysningsarbejdet spillet en rolle. Det er fortsat gennem årene i kampanjer som Der Skal Folk Til, som stiftende medlem af Verdens Bedste Nyheder og ikke mindst gennem puljer og kapacitetsopbygning.

"Det giver god mening for en sammenslutning af folkelige organisationer også at arbejde med folkeoplysning. Og netop i udviklingsarbejdet giver det særligt mening af flere årsager", fortæller Kim Jensen, kommunikationskonsulent på CISUs sekretariat:

"Oplysningsarbejdet hviler på en formodning om, at en oplyst befolkning i højere grad tager stilling og handler, eller at oplysningsarbejde kan være med til at lægge kimen til det. Hvis oplysning skaber endnu flere aktivister og støtter, er det helt oplagt at deltage i oplysningsarbejde. Det er også gennem oplysningsarbejde, at mange bliver introduceret til udviklingsorganisationer", fortæller Kim.

Ved at oplyse om udviklingsarbejdet og de rammer, mange mennesker lever under, kan man skabe en øget forståelse for, og måske endda større opbakning, til udviklingsarbejde i den brede befolkning.

"Det vil formentlig også føre til større politisk velvilje til at finansiere arbejdet. Den velvilje bliver kun større, hvis indsatsen med at vise resultaterne skaber en større transparens i udviklingsarbejdet", mener Kim.

Der er også en anden god grund til at deltage i oplysningsarbejde som udviklingsorganisation: Man løfter en demokratisk samfundsopgave.

"Som en del af samfundet kan civilsamfundsorganisationer spille en rolle i at styrke demokrati og viden både ude og hjemme. Med stærke partnerskaber ude har danske udviklingsorganisationer en helt særlig mulighed for at oplyse om globale problemstillinger og sammenhænge med rod i specifikke områder. Dermed kan danske civilsamfundsorganisationer med deres oplysningsarbejde give kvalificeret modspil til misinformation og forenklede fortællinger om verden", mener Kim.

Udover det kæmpe oplysnings- og engagementsarbejde CISUs medlemsorganisationer laver, er CISU også aktiv som forening. Blandt andet gennem tilstedeværelse på folkemøder og andre arrangementer i hele landet, gennem CISUs egne kurser og arrangementer, gennem sociale medier, podcasts og nyhedsbreve, som del af Verdens Bedste Nyheder og gennem forvaltningen af en række oplysnings- og engagementsorienterede puljer.

FOTO: LAUGE EILSØE-MADSEN. VERDENS BEDSTE NYHEDER

OM ENGAGEMENTSPULJEN

Formålet med Engagementspuljen er at engagere danskere i global udvikling og inspirere til handling for en mere bæredygtig verden. Puljen er en del af CISUs arbejde med at styrke det folkelige engagement og samarbejder på tværs. Med støtte fra puljen har organisationer i samarbejde med hinanden og andre arbejdet med at skabe rammer og rum for handlemuligheder og fælles løsninger - lokalt, nationalt eller internationalt.

Engagementspuljen er en selvstændig støtteform under Civilsamfundspuljen. De sidste midler under puljen blev tildelt i 2022 og de sidste indsatser blev afsluttet i 2024.

ENGAGEMENTSPULJEN I TAL GENNEM ÅRENE

CISU I VERDEN

Bevillinger tildelt i 2024

SAMLET BELØB TIL OPLYSNING OG
ENGAGEMENT I DANMARK
DKK 21.243.995

Danmark

SAMLET BELØB TIL
ØSTEUROPA
DKK 15.590.042

6%
af samlet
bevillingssum
for 2024

Ukraine
Moldova
Georgien
Armenien
Syrien
Libanon
Palæstina
Jordan
Tunesien
Egypten

Marokko

59%
af samlet
bevillingssum
for 2024

SAMLET BELØB TIL
AFRIKA
DKK 146.306.197

Gambia
Sierra Leone
Ghana
Togo
Nigeria
Cameroon
Den demokratiske
republik Congo
Rwanda
Burundi
Uganda
Kenya
Somaliland
Somalia
Tanzania
Zambia
Malawi
Mozambique
Namibia
Botswana
Zimbabwe
Eswatini
Lesotho
Sydafrika

SAMLET BELØB TIL
MELLEMØSTEN
DKK 6.563.095

3%
af samlet
bevillingssum
for 2024

Afghanistan
Pakistan
Bangladesh
Nepal
Myanmar
Indien
Sri Lanka
Vietnam
Filippinerne
Indonesien

Mongoliet

21%
af samlet
bevillingssum
for 2024

SAMLET BELØB TIL
ASIEN
DKK 51.996.527

SAMLET BELØB FOR
LATINAMERIKA
DKK 26.849.090

11%
af samlet
bevillingssum
for 2024

Mexico

Haiti

El Salvador

Costa Rica

Colombia

Ecuador

Peru

Brasilien

Bolivia

SE HELE
oversigten over
bevillinger tildelt
i 2024 her

4

CISUS UNDERSTØTTENDE ARBEJDE

Fortællinger om forandring

FOTO: HENRIK WOER, DENMARK LESOTHO NETWORK

CISUs understøttende arbejde i 2024

I 2024 har CISU som tidligere år tilbudt medlemsorganisationerne kompetenceudvikling, rådgivning om alt fra organisationsudvikling til projekt- og programudvikling, lavet tilsyn hos organisationer med bevillinger fra CISUs puljer, og afholdt netværksarrangementer, hvor CISUs medlemsorganisationer har mødtes og delt erfaringer. CISU har samtidig engageret sig i dialog med beslutningstagere og donorer for at forbedre rammevilkårene for og støtten til det danske civilsamfunds arbejde.

På de følgende sider kan du læse CISUs medlemsorganisationer og deres partnere fortælle, hvad det har betydet for deres arbejde.

"Et stærkt civilsamfund er med til at give folk et sted, hvor de kan organisere sig omkring og engagere sig i den virkelighed, de gerne vil være en del af. Et sted, man lærer nogle demokratiske spilleregler. Et sted, hvor man kan blive opmærksom på, at man faktisk har indflydelse på det samfund, man er en del af."

- Nicolai Houe, Leder for kapacitetsudvikling, CISUs sekretariat.

OMRÅDER FOR CISUS UNDERSTØTTENDE ARBEJDE

Stærkere civilsamfundsorganisationer

Hvis danske civilsamfundsorganisationer med deres partnere skal gå forrest for at støtte mennesker, der arbejder aktivt for bedre vilkår for dem selv og deres samfund, så skal deres medarbejdere og frivillige være godt klædt på. I 2024 afholdt CISU 95 kurser og arrangementer, havde 542 rådgivninger med vores medlemsorganisationer og besøgte 17 organisationer for at lave tilsyn.

Stærkere civilsamfundsnetværk

Gode netværk handler om at skabe kontakt til nye mennesker, organisationer og muligheder og pleje de relationer, man allerede har. I 2024 afholdt CISU blandt andet 2 faglige netværksmøder, 4 møder i CISUværk og den årlige højskoleweekend med 115 deltagere. CISU samlede civilsamfundsaktører til 17 netværksmøder under de puljer, de får midler fra, og deltog selv som forening i en række netværk, hvor CISU var med til at præge debatten.

Stærkere folkelig forankring og engagement

Verdens udvikling og udfordringer angår os alle. Klimaforandringer, konflikter, fattigdom, marginalisering og menneskerettighedsbrud påvirker mennesker på tværs af landegrænser. Vi har alle et medansvar. Også i 2024 lavede CISU og CISUs medlemsorganisationer et omfattende engagements- og oplysningsarbejde i den danske befolkning, som bidrog til bredere folkelig forståelse af og engagement i udviklingsdagsordenen.

OM CISUS UNDERSTØTTENDE ARBEJDE

Siden CISU blev grundlagt i 1995 under navnet ProjektRådgivningen, har foreningen haft fokus på at være en drivkraft for forandring skabt af stærke civilsamfundsorganisationer. Adgang til midler gennem CISUs puljer er vigtig for mange danske civilsamfundsorganisationer, hvis de og deres partnere skal kunne fortsætte deres arbejde med at skabe bedre betingelser for marginaliserede og fattige i det globale syd.

Men der skal mere end projekt- og programmidler til for at sikre stærke civilsamfundsorganisationer og et stærkt civilsamfund, der er i stand til at skabe resultater og bidrage til positiv forandring. Det kræver, at civilsamfundsorganisationer har adgang til nye kompetencer, ny viden og inspiration, nye relationer og partnerskaber, og nye platforme for engagement med politikere og den brede befolkning.

DET SIGER MEDLEMS- ORGANISATIONERNE OM CISU

76%

af medlemsorganisationer er tilfredse eller meget tilfredse med CISUs understøttende arbejde.

"Der er så meget at hente for en yderst beskeden betaling og indsats. Det er også stærkt motiverende at være en del af et NGO-fællesskab, især når det kan flyttes videre op til beslutningstagere via Sekretariatet."

Udtalelse fra CISUs medlemsorganisationer, CISUs medlemsundersøgelse, 2023-2024.

LÆS MERE
i CISU medlemsundersøgelse her

Rådgivning

Et fælles rum og en strategi med ejerskab

I 2024 stod Jysk Landsbyudvikling i Nepal for at skulle formulere en ny strategi for foreningens arbejde. Man stod midt i et generationsskifte med mange nye unge kræfter. Foreningen ville gerne have dem med i dialogen om det strategiske fokus og kigge på, hvordan foreningen bedst kan organisere sig, så den nye generation inddrages.

I bestyrelsen blev man enige om at få en ekstern facilitator til strategiprocessen for at hjælpe med til at definere nogle gode rammer, men også for at bidrage med nye øjne og måske endda et 'helikopterperspektiv' på foreningens arbejde. Valget faldt på at få en rådgiver fra CISU indover.

CISU ARBEJDER FOR BEDRE RAMMER

CISU har et ansvar for at arbejde for bedre rammebetingelser for CISUs over 300 medlemsorganisationer. Evnen til at løse den opgave bliver styrket af, at CISU netop repræsenterer så mangfoldigt et bagland. Dels giver det store bagland en legitimitet i forhold til beslutningstagere, og dels giver baglandet værdifuldt input til arbejdet.

Den seneste tid har arbejdet især drejet sig om de vanskelige betingelser for visumansøgning i forbindelse med partnerbesøg til Danmark og de mange regler, store gebyrer og høje dokumentationskrav fra bankerne, som danske organisationer og foreninger med aktiviteter udenfor landets grænser er underlagt.

I den seneste medlemsundersøgelse blandt CISUs medlemsorganisationer foretaget i 2024 svarede 67%, at de havde oplevet problemer med banker og 39%, at de havde oplevet problemer med visum.

Ud over de generelle forhold for civilsamfundet arbejder CISU naturligvis også hårdt for at forbedre adgangen til ressourcer gennem puljer.

"CISU vil gerne være med til at skabe gode rammer for det engagement, utrolig mange danskere heldigvis har i verden", slår Nicolai House, leder for kapacitetsudvikling på CISUs sekretariat, fast.

"Det er jo jeres fagområde. Og så har I allerede rådgivet os på nogle af vores ansøgninger", fortæller Jesper Steffensen, som er kasserer i Jysk Landsbyudvikling i Nepals bestyrelse. Søren Sillasen, som er koordinator og med i bestyrelsen, supplerer: "Hos CISU har I også kontakt med mange forskellige udviklingsorganisationer og kan derfor give os nogle indspark og inspiration til, hvordan vi kan styrke vores forening".

Henover 2024 blev det til to workshops med CISU rådgiver Rikke Sig Hansen - og en masse arbejde i bestyrelsen og i foreningen ind i mellem.

For Rikke blev det en opgave, der krævede lidt omstilling undervejs.

"Det vigtigste er altid, at rådgivningen er relevant for den enkelte organisation. I første omgang havde jeg fokus på at hjælpe dem med en god strategisk ramme. Men

det viste sig hurtigt, at der var masser af kapacitet i bestyrelsen til at lave strategi. Så prioriteten blev i stedet at skabe rammerne for den gode proces og facilitere nogle af de lidt sværere samtaler. Og så fik vi talt om, hvordan foreningen kan indtænke lokalt lederskab som et gennemgående element i sit arbejde, så partneren står stærkest muligt", fortæller Rikke.

Netop fleksibiliteten fra rådgiveren og hendes evne til at gribe bolden og målrette processen til de reelle behov, var noget, der blev sat pris på hos Jysk Landsbyudvikling i Nepal.

"Rikke havde en fantastisk evne til at omstille sig undervejs, så vi var meget hurtigt afstemte om processen", fortæller Jesper. Hans kollega, Søren, supplerer: "Og så var det rigtig godt at blive taget lidt i hånden. Vi var nogle, der var relativt nye i strategiarbejde, og der var hun også rigtig god. Hun evnede at sætte os godt fra start ved at komme med det mere overordnede perspektiv på de problemstillinger, vi arbejder med."

VIDSTE DU... ?

... at CISU ikke kun tilbyder rådgivning i forbindelse med projekt- eller programansøgninger og implementering? CISUs rådgivere giver også gerne gode råd og hjælper med facilitering, når CISUs medlemsorganisationer overvejer, hvordan de kan styrke deres organisation eller er i gang med at formulere den næste organisationsstrategi.

CISUs rådgivere giver også meget gerne sparring på, hvordan medlemsorganisationer kan øge og diversificere deres finansiering, så de står mere stabilt. Det kan blandt andet være gennem sparring på projektsøgninger til andre donorer.

"Det skal ikke være nogen hemmelighed, vi er meget glade for at være en del af CISU. Den rummelighed, CISU repræsenterer, er unik i forhold til en meget bred gruppe af aktører - og det har været meget betydningsfuldt for vores organisation at være en del af dén familie. Det er i høj grad som følge af CISUs muligheder og rådgivning, at vores organisation er blevet til det, som vi er i dag."

- CISUs medlemsorganisation i CISUs medlemsundersøgelse, 2023-2024.

Hvad er det så, en rådgivning fra CISU kan, når man som organisation tumler med organisations- eller strategiudvikling?

"Rådgivningen skabte et fælles rum, hvor vi kunne dykke dybere ned i nogle problemstillinger og tænke mere på den brede klinge, end vi har tid til på vores bestyrelsesmøder. Der bliver fokus ofte meget driftsorienteret", mener Søren.

Ifølge Jesper gav rådgivningen også bestyrelsen en anledning til at reflektere over sine egne arbejdsgange, og hvordan arbejdet bedst kan indrettes, så foreningen drager nytte af de forskellige bestyrelsesmedlemmers kompetencer, men også tager højde for, at man ikke har den

samme mængde tid til rådighed, blandt andet fordi man er forskellige steder i livet.

"Afløst af det fælles rum, der blev skabt under rådgivningen, er vi faktisk nu kommet op med en køreplan for, hvordan vi arbejder bedst i bestyrelsen", fortæller Jesper.

Den nye strategiske ramme hjælper også med at fokusere foreningens arbejde. "Vi har fået en spilleplade, der giver mere retning for nye initiativer, og for hvordan vi skal prioritere vores budget og ressourcer. Det gør det også nemmere, når der skal søges om midler", fortæller Søren.

Og så har processen skabt et kæmpe ejerskab over den nye strategi. "Man føler simpelthen et større ejerskab over strategien, end det var tilfældet tidligere. Et ejerskab over, hvordan den forening, man er en del af, skal drives", fortæller Jesper. Kollegaen Søren er helt enig: "Det har været fantastisk at opleve, hvordan vores stemme som nye koordinators fylder i den nye strategi. Det er vigtigt for en forening, at de medlemmer, der lægger et stykke arbejde, kan se deres værdier afspejlet. For os nye har det været en gave."

I følge Rikke er der særligt én ting, der har bidraget til, at resultatet af rådgivningen er blevet så positivt, og det er det enorme engagement fra Jysk Landsbyudvikling i Nepal. "Hele bestyrelsen var med til begge workshops og i arbejdet imellem workshops. Det fungerer godt, når alle er med ombord, så man kan få taget de gode samtaler", mener Rikke.

Hos Jysk Landsbyudvikling i Nepal skal den nye strategi nu ud at leve.

OM CISUS RÅDGIVNING

CISU tilbyder rådgivning til alle medlemsorganisationer.

Det er en mulighed for at få sparring inden for flere forskellige emner. Det kan være vejledning og gode råd om det gode civilsamfundsprojekt (både det langsigtede og det humane), partnerskaber, fundraising, monitorering og organisatorisk udvikling, samt de udfordringer, man kan møde i projektarbejdet.

RÅDGIVNING I 2024

542
rådgivninger afholdt

208
organisationer rådgivet

129
rådgivninger hvor partneren deltog

87%
af CISUs medlemsorganisationer er tilfredse eller meget tilfredse med CISUs rådgivninger
respondenter i CISUs medlemsundersøgelse 2023-2024

FOTO: KIRSTEN ADLER

Kurser og arrangementer

En vigtig rolle for civilsamfundet i de østlige nabolande

I november 2024 afholdt CISU et seminar om civilsamfundets rolle i de østlige nabolande.

Det blev en livlig debat med mange vel-reflekterede spørgsmål til panelets eksperter fra Ukraine, Georgien og Moldova, modereret af journalist og korrespondent Mathilde Kimer.

Seminaret dykkede ned i de udfordringer og muligheder, civilsamfundet står overfor i naboskabsregionen og skabte et rum for erfaringsudveksling og netværk blandt organisationer med interesse i regionen. Flere deltagere havde indgående kendskab og mange års erfaring fra regionen. Andre var helt nye til arbejdet i området.

Blandt andet var Henrik Haubro fra organisationen AMIS - A More Inclusive Society mødt op. AMIS har mange års erfaring med at implementere projekter i eksempelvis Ukraine. Henrik fortæller, at han godt kan genkende udfordringerne med at arbejde i den 'træthed', der kan opstå i en længerevarende konflikt som i Ukraine.

"De oplæg, vi har hørt i dag, ræsonnerer godt med de erfaringer, vi har fra vores mangeårige arbejde i regionen. Det var rigtigt fint at få konkrete perspektiver fra de forskellige lande, for det er jo vidt forskellige kontekster at arbejde i", fortæller Henrik.

Henrik påpeger også, at der er brug for mere netværksdannelse. I en region præget af tiltagende usikkerhed og ustabilitet, er det vigtigt, at organisationer i Danmark og nabolandene kan skabe netværk og danne nye partnerskaber. CISU kan spille en vigtig rolle ved at samle de mange forskellige aktører i regionen, mener Henrik.

Rådgiver og puljeansvarlig for Naboskabspuljen Jacob Thorsen er enig. Han fortæller, at det bestemte er noget CISU ønsker at understøtte:

"Konteksten i de østlige nabolande er yderst volatil. Civilsamfundet har en vigtig rolle at spille. Gennem kurser og netværksmøder forsøger vi at sætte fokus på forskellige problemstillinger, som er vigtige at forholde sig til i ens projekter. Der er aktuelt omkring 30-35 medlemsorganisationer i CISU, som har, eller har haft, et engagement i et eller flere af landene. Vi kan se, at der er en stigende interesse fra organisationer, som måske ikke har så mange erfaringer fra regionen. Her er det vigtigt, at vi giver en mulighed for netværk og faglig sparring."

Konteksten i de østlige nabolande er yderst volatil. Civilsamfundet har en vigtig rolle at spille.

Ove Kock Larsen fra VVC Skolen for Voksne var en af de deltagere, der endnu ikke har lavet projekter i regionen. De vil meget gerne arbejde i Ukraine, men har tidligere fået afslag på en ansøgning til Naboskabspuljen. I begyndelsen var de frustrerede, men efter at have lyttet til oplæggene og debatten på seminaret fortæller Ove:

"Jeg kan godt se nu, hvorfor vores ansøgning blev afvist. Vi har fået en masse gode input i dag til bedre at forstå den komplekse kontekst i regionen, og det vil vi helt bestemt indarbejde i ansøgningen, og indsende den igen til den næste ansøgningsfrist."

Han fortæller, at oplæggene fra panelisterne og den efterfølgende debat gav ham en dybere indsigt i den komplekse virkelighed i regionen. Han har fået nogle gode perspektiver med fra debatten, som skal deles med resten af organisationen, og så vil de arbejde på at forbedre deres ansøgning før næste ansøgningsrunde.

FOTO: CHRISTOPH LODEMANN, CISU

5 stjerner til CISUs undervisere

I oktober 2024 sad 26 deltagere bag deres skærme rundt omkring i verden, klar til at deltage i et online kursus om projektdesign gennem CISU.

Og forventningerne var mange. Fælles for alle var ønsket om at styrke deres partnerskaber gennem fælles deltagelse i kurset.

Projektdesign-kurset er nemlig tilgængeligt for både CISU-medlemmer og deres partnere. Og det er blevet modtaget meget positivt. For det kan noget, når man bringer alle i et partnerskab sammen.

"Tiden sammen på kurset har gjort, at vi nu har samme indsigt i de forskellige krav fra donorerens side, og samme indsigt i redskaber, der kan bruges, når man laver et projekt. Det styrker virkelig den lokale partner", mener Samah Yousef fra Mawada Association For Society Development i Yemen.

Sawah's organisation har et partnerskab med danske Danish Muslim Aid (DMA). Frederik Jensen fra DMA mener også, at kurset har givet dem og partneren en mere fælles referenceramme og et fælles sprog, når de i fremtiden skal designe projekter sammen.

Det er noget, andre deltagere kan nikke genkendende til. "Hvis vi skal lykkes med lokalt ledet udvikling, så er det vigtigt, at vi som partnere har den samme forståelse

og information om, hvordan man udvikler og leverer et godt projekt, og hvilke krav der er. Ellers er det svært for os at byde ordentligt ind", fortæller Navraj Shah fra Just Nepal Foundation i Nepal. Hans kollega, Gopal Lama, er enig:

"Det, at vi samskaber projekterne, er en kæmpe styrke. Som lokal partner kender vi konteksten og har udfordringerne tæt på. Mens vores danske partner, CISED, har hjulpet med at styrke os som organisation og bidraget med information om nye trends og tilgange."

Projektdesign-kurset arbejder med metoden 'action learning'. Deltagere og undervisere mødes online af fire omgange. Og både under og mellem online-sessionerne arbejder deltagerne på deres egne nuværende eller fremtidige projekter med brug af viden, tilgange og redskaber erhvervet på kurset.

"Action learning giver deltagerne mulighed for at arbejde med deres egne problemstillinger som en del af læringen. Og det er noget der batter. Det gør det lærte direkte anvendeligt. Vi ser simpelthen, at deltagerne er mere engagerede end tilfældet er med mere envejslæring", siger Søren Asboe Jørgensen, rådgiver hos CISU og underviser på kurset. Af samme grund er action learning også noget, CISU vil arbejde endnu mere med på kurser i de kommende år.

Til trods for at deltagerne allerede var garvede projektledere, var de enige om, at der var meget nyt at hente på kurset, som også gav en dybere forståelse af mange allerede kendte tilgange og redskaber. De gik fra kurset med gode ideer til, hvor og hvordan de kan gøre eksisterende og nye projekter endnu bedre.

"Jeg giver fem stjerner til Søren og Christoph som kursusledere på kurset. Det er ét af det bedste CISU kurser, jeg har deltaget i over de sidste 20 år," vurderer Michael Øllgaard fra CISED.

I alt deltog 59 personer i CISUs projektdesign-kursus i 2024, hvor det blev afholdt to gange.

LÆS MERE
om CISUs kurser
og arrangementer
her.

OM KURSER OG ARRANGEMENTER

CISU tilbyder årligt en række kurser og arrangementer for medlemsorganisationer, og i nogle tilfælde også deres partnere i syd. Kurserne har som sigte at styrke organisationerne og give deres medarbejdere og frivillige redskaber og viden til at forbedre deres indsatser i både Danmark og det globale syd. Kurserne fokuserer på alt fra faglige tematikker, til strategier og redskaber i projekt- og program design- og ledelse, ansvarlig og gennemsigtig budgetledelse, og resourcemobilisering.

KURSER OG ARRANGEMENTER I 2024

2346
deltagere på 95 kurser
og arrangementer

27%
stigning i antal
deltagere ift.
2023

214
deltagere på
kurser om
fundraising

91%
af CISUs medlems-
organisationer er tilfredse
eller meget tilfredse
med CISUs kurser og
arrangementer

Puljeforvaltning

Ansvarlighed i udviklingsarbejdet

Hvorfor er det vigtigt at arbejde med 'accountability', eller ansvarlighed, og hvad er det overhovedet?

Et af de emner, der har været et øget fokus på i 2024, er netop ansvarlighed. Ansvarlighed handler om at skabe de nødvendige strukturer og procedurer for at agere ansvarligt overfor målgrupper, samarbejdspartnere og donorer.

Det betyder blandt andet, at man sikrer, at børn og voksne skærmes for skade, misbrug og udnyttelse, at der ikke samarbejdes med personer eller grupper involveret i terrorisme, samt at korruption og misbrug af midler forebygges.

"Det er let at tænke, 'det ville aldrig ske i min organisation'. Det er heldigvis i mange tilfælde sandt. Men der er også faktorer, som er udenfor vores umiddelbare kontrol. Der kan være et ulige magtforhold, som bevidst eller ubevidst kan føre til, at nogen føler sig nødsaget til at gøre noget, de egentlig ikke har lyst til, eller som de ved er forkert. Der kan være kulturelle forskelle, som gør, at ord og handlinger forstås forskelligt og derfor kan blive misforstået. Eller der kan være nogen, der er under så massivt pres, at de føler sig nødsaget til at foretage ellers uacceptable handlinger."

Det fortæller CISU controller, Bolette Korum, som blandt andet står for CISUs arbejde med ansvarligheds-strukturer, både internt på CISUs sekretariat og eksternt overfor CISUs medlemmer og bevillingshavere.

Civilsamfundsorganisationer spiller en vigtig rolle. Men deres effektivitet og troværdighed afhænger af deres ansvarlighed.

"Civilsamfundsorganisationer spiller en vigtig rolle i taklingen af sociale, humanitære og miljømæssige udfordringer og emner. Men deres effektivitet og troværdighed afhænger i høj grad af deres ansvarlighed. Det er derfor vigtigt for CISU at give vores medlemmer og bevillingshavere værktøjer og viden om, hvordan de styrker deres arbejde med ansvarlighed", mener Bolette.

Emner som misbrug og korruption kan være svære at tale om. Det er derfor vigtigt at etablere nogle strukturer, som sikrer, at det bliver en helt naturlig del af organisationens arbejde og møde med målgrupper og andre aktører.

"Vi er stolte af at have en knivskarp forvaltning. Det er danske skatteborgeres penge, vi forvalter, og det tager vi meget seriøst"
- Iben Westergaard Rasmussen, Puljeleder, CISUs sekretariat.

Udenrigsministeriet har de seneste år haft øget fokus på ansvarlighed, og der er kommet større krav til organisationers strukturer. Det inkluderer organisationers arbejde med anti-korruption, forebyggelse af seksuel chikane, udnyttelse og misbrug, anti-børnearbejde og anti-terror.

CISU har i løbet af 2024 arbejdet på at udvikle en lang række materialer, der kan hjælpe med at etablere stærke strukturer og procedurer i en organisation. Det har resulteret i en særlig underside på CISUs hjemmeside, der handler om ansvarlighed.

VIDSTE DU... ?

... at CISU har lanceret en ny accountability side? Her kan du finde inspiration, vejledning og skabeloner, I kan bruge i jeres organisationsarbejde med at sikretil at styrke ansvarlighed i jeres organisation. Du kan også læse om, hvilke krav der er til jer, der modtager midler gennem CISUs puljer, i forhold til anti-korruption, PSHEA, anti-børnearbejde og anti-terror.

Her kan man læse om de forskellige emner indenfor ansvarlighed, hvorfor det er vigtigt, hvilke krav der er fra Udenrigsministeriet, og hvordan man kan arbejde med det i sin organisation. Man kan også finde vejledninger, skabeloner og inspiration.

Bolette understreger, at arbejdet med ansvarlighed også kan have en gavnlig effekt på partnerskabet og samarbejdet med målgruppen:

"Udover at beskytte målgrupperne og egne frivillige eller ansatte, så gør strukturer, der understøtter ansvarlighed, det også nemmere for civilsamfundsorganisationerne at arbejde med feedback og læring som en del af længerevarende projekter. Her er klagemekanismer og feedback systemer essentielle, for at alle med en rolle i projektet kan blive hørt."

LÆS MERE om accountability og find inspiration til jeres arbejde her.

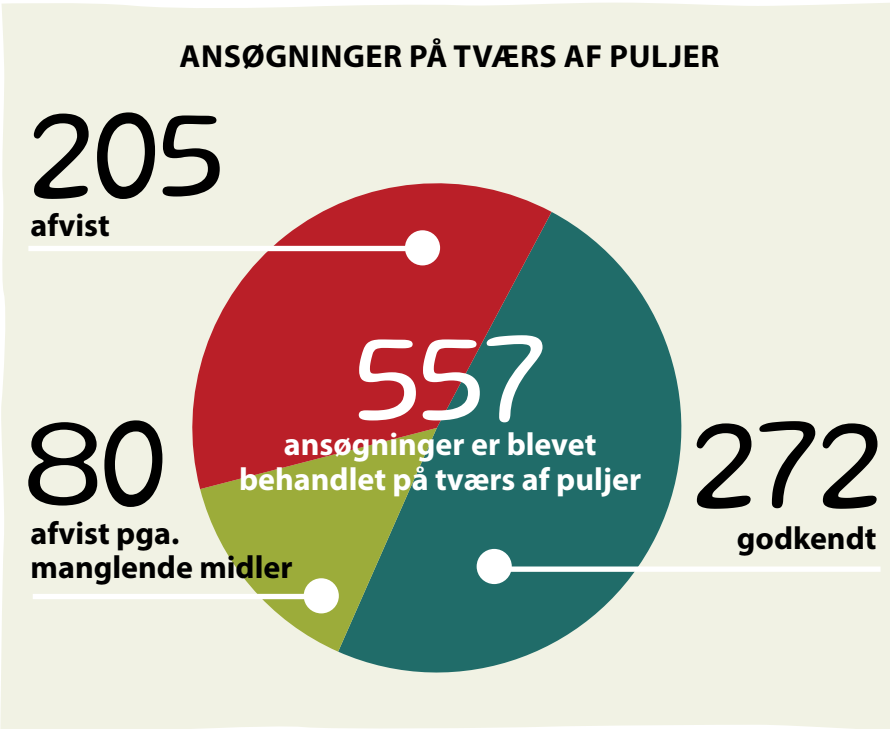

OM PULJEFORVALTNING

En stor del af CISUs arbejde består i at forvalte en række forskellige puljer, hvorfra danske civilsamfundsorganisationer kan søge om midler til globale udviklingsindsatser. Det indebærer at sikre, at puljerne følger kravene fra Udenrigsministeriet og andre donorer, og at midlerne bliver forvaltet korrekt og efter formålet. Her er nogle af nøglebegreberne ordentlighed, transparens og ansvarlighed.

CISU stræber efter gennemsigtighed, åbenhed og ordentlighed i forvaltningen, og anvender de højeste standarder indenfor god forvaltningsskik. Alle ansøgninger bliver vurderet ud fra den samme vurderingspraksis og hvor kravene er afstemt med den beløbsstørrelse, der søges om.

For at sikre 'armslængdeprincippet' vurderes alle ansøgninger af eksterne konsulenter og et bevillingsudvalg, så der er en klar adskillelse mellem rådgivnings- og bevillingsprocessen. CISUs forvaltere støtter op med råd og vejledning omkring krav, ansvarlighed og formalia under hele processen i forbindelse med ansøgning, implementering og afrapportering under en bevilling, så organisationerne er bedst muligt klædt på til at leve op til puljernes krav.

SÅDAN STØTTER CISU CIVILSAMFUNDET

Forstærke – CISU bidrager til at styrke civilsamfundsorganisationers kompetencer til at bidrage til lokalt ledede partnerskaber og indsatser, der understøtter bæredygtig forandring med fokus på de mest udsatte.

Forvalte – CISUs forvaltning af puljer bidrager til at sikre, at bevillinger understøtter udviklings- og humanitære indsatser, der er med til at nedbryde strukturelle årsager til fattigdom og marginalisering og skaber varig og bæredygtig forandring.

Forbinde – CISU bygger bro mellem sine medlemsorganisationer og med andre aktører i civilsamfundet, offentlige institutioner, den private sektor og forsknings- og læringsinstitutioner i Danmark og ude.

Formidle – CISU bidrager til at motiverer danskernes globale engagement og understøtter danske organisationers arbejde for at oplyse og engagere danskerne i udviklingsdagsordenen.

PULJEFORVALTNING I 2024

Statistik	Tal
kurser afholdt om forvaltningsrelaterede emner	10
deltagere på kurser om forvaltning	159
ansøgere til midler under CISUs puljer	216

Tilsyn

Et styrket tillidsforhold

Flere gange om året tager repræsentanter fra CISUs sekretariat ud i verden og besøger de implementerende partnere på nogle af de mange projekter og programmer, der er tildelt penge til fra CISUs puljer. Under besøgene laver CISU tilsyn, for at kigge på, om organisationen har den nødvendige organisatoriske kapacitet og systemer for økonomistyring til at implementere deres projekt eller program. CISU besøger desuden organisationens målgrupper og aktiviteter for at følge op på selve implementeringen.

Tilsynsbesøgene handler dog også om andet og mere end kontrol. Det er en unik mulighed for at dele erfaringer og opnå en dybere forståelse for begge parter. Marie Kirketerp Frandsen, der er forvalter på CISUs sekretariat, fortæller:

”Tilsyn giver os mulighed for at forstå en partner og et projekt i dybden. Det handler grundlæggende om at tjekke, om organisationen og projektet lever op til de krav,

der stilles. Men det giver os også en mulighed for at lære om alt det gode arbejde, der laves, og alle de kampe, der tages med støtte fra CISUs puljer. Det er en dialog om muligheder og udfordringer i den givne kontekst, både politisk, strukturelt og helt lavpraktisk. Og så er det også en anledning til at lære af hinanden og udforske, om der er områder, hvor organisationen kan opere mere hensigtsmæssigt.”

Ét af de tilsyn, der blev foretaget i 2024, var hos TAREA, som er partner med danske AXIS i Peru. De er en del af AXIS’ programbevilling, og arbejder med lighed, inklusion og kvalitetsuddannelse i Peru, Bolivia og Ghana. Jose Luis Carbajo Ruiz er medlem af ledelsen i TAREA og er ansvarlig for deres arbejde i Ayacucho-regionen i Peru. Han deltog i tilsynet, og fortæller:

”Folkene fra CISU tog sig god tid til at tale med vores personale, målgrupperne og uddannelsesmyndighederne i regionen. Der var plads til både formelle og uformelle øjeblikke, og det lettede dialogen. Alle deltagerne fik en bedre forståelse af, hvor finansieringen til projekterne kommer fra, og hørte om CISUs fokus på gennemsigthed i brugen af midler.”

Det personlige møde mellem repræsentanter fra CISU som donor og repræsentanter fra de lokale partnerorganisationer kan ifølge Jose være med til at øge tilliden mellem parterne:

”Noget af det vigtigste, vi tager med os fra tilsynsbesøget, er et nyt tillidsbånd mellem

**Tilsyn giver os
mulighed for at forstå
en partner og et
projekt i dybden.**

CISU og TAREA. Det giver os mulighed for at analysere og træffe beslutninger med større viden om CISUs krav. Det er vigtigt for os, at CISU har den bedste forståelse af projekterne, konteksterne og os som lokal partner, så CISU får en dybere indsigt i programmets resultater”, fortæller Jose.

Ud over at skabe et rum for øget forståelse, fortæller Jose også, at de under tilsynet fik nogle konkrete input til, hvordan de kan styrke deres arbejde. Blandt andet i forhold til det fælles arbejde mellem programmets partnere og ‘accountability’ – eller ansvarlighed:

”Vi blev anbefalet at styrke det fælles arbejde på tværs af partnerne yderligere ved at udvikle en fælles plan for fortalervirksomhed, hvilket flugter rigtig godt med de planer, vi allerede har for foråret 2025. Derudover har vi trykt plakater og informationsark for at øge kendskabet til vores ‘safeguarding’-politik”, fortæller Jose Luis.

I 2024 gennemførte CISU færre tilsyn end normalt, blandt andet grundet civilsamfundspuljereform. Med de nye retningslinjer for civilsamfundspuljen, samt øget portefølje og ressourcer, vil der fra 2025 og frem være en vækst i tilsyn.

FOTO: ALBERTE MAIMBURG, CISU

DANSK CIVILSAMFUND STÅR STÆRKT

I 2024 udkom Radboud Universitet i Holland med en rapport, der sammenligner effekten af borgerdrevne initiativer i det globale syd med udgangspunkt i Danmark, Belgien, Holland og Frankrig. I Danmark deltog mange af CISUs medlemsorganisationer i studiet.

Rapportens helt store konklusion er, at danske civilsamfundsorganisationer er langt fremme i arbejdet med at understøtte lokalt ledet udvikling og skaber resultater sammen med de borgere og lande, de er med til at understøtte.

Anders Reimers Larsen, rådgiver på CISUs sekretariat, forklarer: ”Det handler om mennesker, der går sammen for at skabe en forskel. I Danmark er det typisk i form af foreninger, mens det i Holland ofte sker gennem fonde”, fortæller han.

Trods organisationernes forskellige strukturer har studiet identificeret en fælles drivkraft: Et dybt engagement for at påvirke samfund og skabe bæredygtige løsninger.

Rapporten inddeler udviklingsarbejde i fire såkaldte generationer. Første generation fokuserer på nødhjælp, såsom at bygge brønde, mens det Radboud kalder generation 2, 3 og 4 skifter mod mere langsigtede og bæredygtige løsninger og politisk fortalervirksomhed.

Radboud-studiet viser, at 91,3% af initiativer støttet af danske puljeorganisationer, herunder CISU, arbejder med partner-ledet kapacitetsopbygning og systemisk forandring. Modsat knap 8% i lande som Frankrig og Belgien.

Ifølge Anders sker den største og mest bæredygtige forandring, når organisationer bevæger sig væk fra ”bare” at bygge brønde og i stedet engagerer sig i strukturelle forandringer.

”Hvis man vil skabe langsigtet forandring, er det mere relevant at arbejde i generation 2, 3 og 4. Men det betyder ikke, at der ikke er værdi i alt det arbejde, der sker på tværs af generationerne”, siger han.

Rapporten konkluderer, at CISUs medlemsorganisationer har en særlig styrke. ”De er ofte langt fremme i anden, tredje og til dels fjerde generation. Det betyder, at de arbejder med systemtænkning og understøtter lokale befolkninger i at skabe egne løsninger”, fortæller Anders.

Rapporten fremhæver også, at CISUs medlemsorganisationer er stærkt forankret i danske værdier som solidaritet og lighed, og at de reelt bidrager til bæredygtige forandringer. ”De arbejder ikke bare med projekter, men også med at påvirke de underliggende strukturer, der skaber ulighed”, siger Anders.

For CISU er rapporten en invitation til at styrke fremtidige strategier. ”Resultaterne giver os værdifuld indsigt i, hvordan vi kan styrke samarbejdet mellem organisationer og skabe endnu større forandring sammen med verdens fattige og marginaliserede”, slår Anders Reimers Larsen fast.

**LÆS HELE
rapporten her**

OM TILSYN

CISU gennemfører tilsynsbesøg i Danmark og i indsatslandene hos organisationer, der implementerer bevillinger fra CISU.

Tilsynsbesøgene er en del af CISUs forpligtelse overfor Udenrigsministeriet som forvalter af puljer finansieret af ministeriet.

Besøgene er baseret på dialog og giver mulighed for at tale om organisatoriske strukturer, projektimplementering og partnerskaber, hvor der er behov og muligheder for organisatorisk udvikling, samt om og hvordan CISU kan bidrage til at styrke organisationen.

Det er også under tilsynsbesøgene, at CISU følger op på krav til økonomistyring og ansvarlighed, og hjælper organisationen med at sikre, at den lever op til dem.

Det er som regel en læringsproces for alle parter, hvor både CISU og organisationen går derfra med ny viden og inspiration.

TILSYN I 2024

5

tilsyn hos
organisationer
i Danmark

11

tilsyn hos
organisationer
og 9 bevillinger
ude i verden

Netværk

Vi er stærkest, når vi står sammen

Siden 2023 har CISU afholdt såkaldte CISU-værk-møder for medlemsorganisationer. CISUs sekretariat faciliterer mange forskellige netværk. Men CISUværk er alligevel anderledes. Det er nemlig opstartet af medlemmerne selv.

“Formålet var at skabe et rum, hvor vi kunne dele erfaringer og viden og opbygge relationer, der styrker samarbejdet mellem os. Et netværk, der giver mulighed for at arbejde tættere sammen om konkrete udfordringer og muligheder, og som hjælper os med at gøre vores arbejde mere effektivt”, fortæller Toke Nyborg fra Aktion Amazonas, én af initiativtagerne bag CISUværk.

I CISUværk har medlemsorganisationer diskuteret alt fra fundraising, medlemshvervning, frivillighed og økonomisystemer. Mange har fået gode råd med hjem eller nye kontakter.

“Vi stod og manglede en revisor, og så fik vi navnet på en revisor, en anden organisation havde været glad for at bruge”, fortæller Lisbeth Lyngse fra Salaam Filmfestival. “Det er mange gange de små praktiske detaljer, der er det største udbytte”, fortsætter hun.

CISU I NETVÆRK

Som CISU medlemsorganisation har man mulighed for at deltage i netværk. På samme vis er CISU som forening del af flere netværk og samarbejder både i Danmark og globalt.

Det kan være helt formelt, som for eksempel medlemskab og bestyrelsesposter i Globalt Fokus og Verdens Bedste Nyheder, og det kan være uformelt, som samarbejdet med europæiske ligesindede organisationer.

Begge former for netværk kommer medlemsorganisationer til gode. I de formelle netværk og bestyrelsesposter er der stor indflydelse, og af de uformelle netværk opstår af og til formelle fællesskaber. For eksempel har CISU sammen med europæiske partnere vundet EU-udbud om adskillige puljer, senest ‘Connect for Global Change’.

For Mathilde Nielsen fra Aktion Børnehjælp var særligt mødet om frivillighed og medlemshvervning givtigt. På mødet gav andre medlemmer oplæg om blandt andet erfaringer med forskellige niveauer for engagement, etableringen af en pulje for frivillige og brugen af event-frivillige.

“Vi var lidt løbet panden mod en mur. Men de andre organisationers tilgange er muligheder, vi nu har i vores redskabskasse, når vi skal planlægge vores egen strategi i 2025”, siger Mathilde.

Det kan Lorne Mark Lathey fra Flygtningebørn.dk genkende. I hans organisation har de især fået inspiration til, hvordan man kan gøre et medlemskab mere attraktivt.

For mange medlemmer har det største udbytte været nye relationer og sparring om organisatoriske udfordringer.

“Helt konkret er det blevet nemmere at ræke ud til andre organisationer. Vi har selv givet sparring om organisationsudvikling og fået gode idéer til medlemsfundraising fra andre i netværket”, fortæller Toke.

Deltagerne beskriver atmosfæren til møderne som åben og inkluderende og CISUs facilitering som inddragende og konstruktiv. Men for Liv Kira Seitzberg, administrativ medarbejder på CISUs sekretariat, er det i høj grad medlemmernes egen tilgang, der gør CISUværk til en succes.

“Alle, der deltager, har lyst til at spille hinanden gode. Det skaber et trygt rum, hvor folk tør dele erfaringer. Alle bliver inspireret

Der er så meget viden, erfaring og ressourcer mellem organisationerne.

og tager en masse ny læring og viden med hjem”, fortæller hun.

CISUværk har et kæmpe potentiale, det er Amalie Palle Petersen, forvaltningskonsulent og rådgiver på CISUs sekretariat, ikke i tvivl om.

“Jeg drømmer om, at vi bliver endnu bedre til at facilitere samarbejder mellem vores medlemsorganisationer, for der bliver løbende stillet større krav til dem. Vi behøver ikke alle opfinde den dybe tallerken, for der er så meget viden, erfaring og ressourcer mellem organisationerne, og vi er stærkest, når vi står sammen” slår Amalie fast.

I 2024 blev det til 4 møder i CISUværk i Aarhus og København.

**LÆS MERE
om CISUs netværk
og find kontaktpersoner her**

VIDSTE DU... ?

... at CISU udgør et stort netværk af civilsamfundsaktører i både Danmark og det globale syd, som går på tværs af civilsamfundsorganisationer, kulturinstitutioner, mediefolk, uddannelsesinstitutioner, private virksomheder og offentlige myndigheder. Vi ser en enorm værdi i vidensdeling og samarbejde. I de kommende år vil CISU styrke vores støtte til netværksdannelse og finde måder at gå både mere i bredden og mere i dybden. Og så vil vi ikke mindst fokusere på at skabe flere muligheder for, at de mange partnere i syd kan bidrage til og drage nytte af netværkene.

En weekend der samler miljøet

For fjerde år i træk afholdt CISU i 2024 den såkaldte højskoleweekend, hvor CISUs medlemsorganisationer kan tilmelde sig tre dage i selskab med ligesindede organisationer og et fokus på tendenser indenfor udviklingsdagsordenen.

Men hvad får så mange mennesker til at tage en hel weekend ud af kalenderen og drage til Askov Højskole i Sydjylland?

“Jeg så personligt frem til spændende samtaler om vores rolle som civilsamfundsorganisationer med de udfordringer, verden står overfor i dag”, fortæller Maia Galmés Feuer fra Aktion Amazonas.

Hvis vi aldrig samles, hvordan skal vi så have følelsen af at tilhøre et fællesskab?

På højskolen er der også plads til at snakke om nogle af de udfordringer og uenigheder, der naturligt vil være i en forening som CISU. I 2024 var én af de helt store omvæltninger reformen af CISUs Civilsamfunds pulje, en reform der blandt andet har konsekvenser for de midler, medlemmer kan søge fra puljen.

“Højskolen var en anledning til at få talt nogle ting igennem. Det var en mulighed for at forstå hinandens situation og motivation lidt bedre, fordi der var tid til

de dybere og mere uformelle samtaler”, fortæller Lene Marie Andreasen fra Ghana Venskab.

Weekenden bidrager også til at samle CISUs mange og meget forskellige medlemsorganisationer. Lene Marie mener, det er med til at skabe sammenhængskraft i foreningen.

“Højskolen samler miljøet. En hel weekend er en stor investering for både arrangører og deltagere, men det er vigtigt, positivt og umagen værd. Hvis vi aldrig samles, hvordan skal vi så have følelsen af at tilhøre et fællesskab, vores forskelligheder til trods? Det er motiverende at mærke, at man er med i noget større”, mener Lene Marie.

For Maia var højskoleweekenden også en god investering. “Det var en stor hjælp at tale med andre ligesindede organisationer om det, vi laver, og de udfordringer vi hver især har. Det gav inspiration til vores eget arbejde”, fortæller hun.

Tilbagemeldingerne fra årets deltagere har været positive. Men der er altid rum til at gøre det endnu bedre. Det mener Anders Reimer Larsen, Rådgiver på CISUs sekretariat.

På baggrund af deltagernes mange gode ideer, vil der i 2025 være fokus på at skabe mere tid til, at deltagerne kan fortælle om deres arbejde og afsøge muligheder for samarbejde.

“Der er også et stort potentiale i at få både flere unge og flere sydpartnere med”, mener Anders.

I 2024 deltog ikke mindre end 115 personer i højskoleweekenden - det største antal i de fire år, den er blevet afholdt.

FOTO: CISU

OM CISUS NETVÆRK

CISU faciliterer forskellige netværk og netværksarrangementer. De igennem CISU giver medlemsorganisationerne en mulighed for at drage nytte af hinandens viden og erfaringer, og måske endda forme nye partnerskaber og samarbejde.

De forskellige netværk har lidt forskellig karakter og formål, men alle understøtter de læring, vidensdeling og samarbejde.

I CISUværk kan medlemsorganisationerne dele viden, gode ideer og praktiske tips til at opbygge og styrke deres organisationer. I de faglige netværk kan medlemsorganisationer og organisationer med bevillinger fra CISUs puljer dele erfaringer og viden indenfor udvalgte fagspecifikke emner. Der er desuden etableret puljespecifikke netværk.

CISU afholder også en årlig Højskoleweekend, som rigtig mange af CISUs medlemmer bruger som en netværksmulighed.

NETVÆRK I 2024

24
arrangementer
med fokus på
netværksdannelse

536
deltagere på
arrangementer
med fokus på
netværk

56
organisationer har
deltaget i CISUværk
og faglige netværk

Folkelig forankring og engagement

**Man må engagere sig
for at få den verden,
man gerne vil have**

Som en forening af folkeligt engagerede organisationer er det naturligt for CISU at deltage på folkemøder i Danmark.

Folkemødet på Bornholm er det største og har det absolut største antal besøgende og mest politisk tyngde. Også i 2024 deltog CISU på Bornholm med repræsentanter fra CISUs bestyrelse og ledelse, som indgik i dialog med politikere og beslutningstagere. Derudover stillede CISU, i samarbejde med Landsforeningen Levende Hav, endnu engang kutteren Anton til rådighed som platform for CISUs medlemsorganisationer.

På den intime scene på dækket af kutteren kunne medlemsorganisationer arrangere events og nyde godt af, at CISU stod for meget af det praktiske. Ved at være en del af fællesskabet på Anton var medlemsorganisationerne også en del af en samlet fortælling til omverdenen og havde mulighed for at netværke med andre medlemsorganisationer.

I 2024 var CISU, som en del af organisationen bag OpEn – Udenrigsministeriets Oplysnings- og Engagementspulje, også til stede på LærFest, Klimafolkemødet i Middelfart, Journalistforbundets Fagfestival, Uddannelse for Bæredygtig Udvikling (UBU) Konferencen og Jelling Musikfestival.

Her fik personer og organisationer støttet af OpEn puljen mulighed for at oplyse og engagere et nyt og større publikum i globale emner.

Særligt Jelling Musikfestival var en mulighed for at møde en gruppe af unge mennesker, som mange personer og organisationer støttet af OpEn puljen ellers ikke er i kontakt med. På festivalen kunne deltagerne blandt andet lave aflagt tøj om til ny produkter – såkaldt ‘upcycling’ – sammen med organisationen MUNDU, og få en snak om tøjforbrug og -produktion. Der var også mulighed for at spille brætspil sammen med Skoleliv i Nepal og blive klogere på nepalesiske unges liv og uddannelse.

FOTO: JACOB CRAWFURD

”Hos CISU arbejder vi for at gøre udvikling til en folkesag. Vi vil gerne have flere til at forstå de udfordringer, verden står overfor, men vi kan også gøre meget for, at flere ved, hvad der allerede bliver gjort, og hvordan de selv kan engagere sig – både i debatten og i udviklingsarbejdet, i Danmark så vel som ude.”

**- Camilla Bøgelund,
Rådgiver, CISUs sekretariat**

FOTO: JACOB CRAWFURD

KLIMA OG LOKALT LEDET KLIMATILPASNING

Det er nu, der skal handles

Hvorfor har CISU fokus på klimaet?

Konsekvenserne af klimaforandringerne kan mærkes overalt i verden. Og de forventes kun at blive værre. Som med meget andet rammer det de fattigste og mest marginaliserede hårdest. Det har stor betydning ikke mindst for de mennesker og samfund, som CISUs mange medlemsorganisationer og deres lokale partnere arbejder sammen med. For CISU er klimadagsordenen en prioritet. Og der skal handles nu.

Mange af CISUs medlemsorganisationer og deres partnere er med i front, når der skal findes løsninger for at beskytte kli-

maet og begrænse menneskeskabte klimaforandringer. Og når fattige og sårbare rundt om i verden kæmper for at tilpasse sig de forandrede forhold.

Vi må tilpasse os når klimaet forandrer sig

CCAM har spillet en vigtig rolle i at fremme klimadagsordenen og et særligt fokus på klimatilpasning. I 2023 indrapporterede CISU 79,3 millioner kroner som grøn finansiering, for 2024 er det tal steget til 99,3 millioner kroner. Det er en stigning på 25%.

”CCAM har virkelig givet mulighed for at rykke på nogle dagsordener og udfordringer i de enkelte lande, og skabe en langt større synlighed omkring vigtigheden af klimatilpasning. Det opnår man ikke i samme grad med de bredere indsatser. Vi har oplevet, at CCAM har haft en katalysatoreffekt. Det har fået flere til at tænke klimatilpasning,” mener Maria Graversen, klimarådgiver på CISUs sekretariat.

De målrettede og de bredere indsatser har dog hver deres styrke, og der er behov for begge dele.

”De bredere indsatser, hvor natur, miljø og klima er en del af arbejdet, er med til at få flere organisationer, som ikke nødvendigvis tidligere har arbejdet så meget med de emner, med på den dagsorden,” understreger Maria.

Sammen om klimaindsatsen

Netværk og partnerskaber er vigtige, når klimatilpasning skal styrkes. I 2024 var CISU derfor også vært for flere netværksarrangementer med fokus på klima og natur.

På Brandbjerg Højskole samlede CISU 29 personer fra 16 forskellige organisationer samt to eksterne eksperter over to dage i april for at diskutere, hvordan klimarobusthed kan defineres og måles i sårbare lokalsamfund.

CISUs faglige netværk om klima, natur og miljø, som 39 civilsamfundsorganisationer er med i, mødtes i august 2024 for at høre om og diskutere de otte principper for lokallet klimatilpasning. Deltagerne gennemførte efterfølgende en selvevalueringsøvelse af egne praksisser som input til, hvor de kan forbedre deres arbejdede lokalt ledet klimatilpasning.

CISU og CISUs mange medlemsorganisationer udgør som civilsamfundsaktører en afgørende niche i arbejdet med klimatilpasning. De danske medlemsorganisationer bidrager med finansiering, viden, erfaring og adgang til beslutningstagere i nord, når de samarbejder med lokale civilsamfundsaktører, der har den tætteste kontakt til de berørte befolkningsgrupper.

”Hvor statslige og internationale aktører ofte arbejder på et makroniveau, sikrer lokale civilsamfundsaktører, at klimatilpasning forankres lokalt og er drevet af dem, der oplever konsekvenserne af klimaforandringerne på egen krop. Det skaber mere inkluderende, effektive og bæredygtige tilpasningsløsninger”, mener Maria.

Lokalt ledet klimatilpasning giver bedre resultater

Lokalt ledet klimatilpasning er derfor også én af grundstenene i CISUs og medlemsorganisationernes arbejde. For lokalt ledet klimatilpasning skaber mere ejerskab og mere relevante løsninger med større effekt, fordi de lokale aktører kender behov og kontekst bedst.

Et eksternt review af CCAM, foretaget af EFH Consult ved Esbern Friis-Hansen, konkluderede i 2024: ”De støttede projekter er innovative og af høj kvalitet. De bygger på tillidsbaserede partnerskaber og har en høj grad af relevans i forhold til at støtte sårbare lokalsamfund i at tilpasse sig og blive mere robuste overfor forskellige konsekvenser af klimaforandringer. Og en stor andel af midlerne i projekterne går til det lokale niveau.”

GRØN FINANSIERING

I 2024 rapporterede CISU 99,3 mio. kroner i ren grøn finansiering – en stigning på 25% fra 2023.

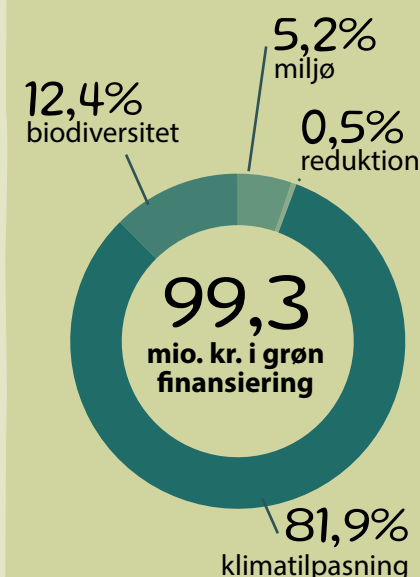

FOTO: MIKKEL HØRLYCK

”Ved at fastholde en lokalt ledet tilgang sikrer vi, at klimatilpasning ikke kun er noget, der besluttet på konferencer og i internationale fora, men en proces, der forankres i de lokalsamfund, som står forrest i kampen mod klimaforandringerne”, fortæller Maria.

CISU har som forening officielt tilsluttet sig de otte principper for lokalt ledet klimatilpasning og er med til at sætte lokalt ledet klimatilpasning på dagsordenen i internationale sammenhænge.

Rådgivere fra CISUs sekretariat var også til stede på den årlige 'International Conference on Community-Based Adaptation to Climate Change', som i 2024 blev afholdt i Arusha i Tanzania. Her var de i dialog med donorer, forskningsinstitutioner, myndigheder og andre civilsamfundsaktører og delte erfaringer med lokalt ledet klimatilpasning og den positive effekt af tilgangen, når det kommer til at skabe reelle resultater. CISU er også aktiv i danske og globale netværk som Local Led Adaptation (LLA) Community of Practice.

LÆS MERE
om de 8 principper
her

CCAM – er der stadig midler til klimatilpasning?

CCAM blev finansieret af Udenrigsministeriet. De sidste midler blev dog tildelt i 2024. CISU har i længere tid arbejdet på at få nye midler til CCAM og klimatilpasning og er i fortsat dialog med Udenrigsministeriet.

Hvis CCAM genopfyldes vil den stå endnu stærkere og i endnu højere grad kunne bidrage til lokalt ledet klimatilpasning.

Udover reviewet af CCAM i 2024 har CISUs sekretariat i 2024 samlet erfaringer fra organisationer, der har modtaget midler under CCAM, og været i dialog med blandt andet 'International Institute for Environment and Development' (IIED) om, hvordan man kan forbedre CCAM, så de otte principper for lokalt ledet klimatilpasning bliver endnu tydeligere.

”Hvis CCAM genopfyldes vil den stå endnu stærkere og i endnu højere grad kunne bidrage til lokalt ledet klimatilpasning”, slutter Maria.

5

"Stort tillykke til CISU med 30 års jubilæum. Dyb respekt for de mange civilsamfundsorganisationers gode resultater opnået ved ligeværdige partnerskaber med lokale organisationer."

- Lars Løkke Rasmussen,
Danmarks Udenrigsminister

PRIORITETER FOR 2025

CISUs fokus i en verden i forandring

FOTO: CHRISTOF KRACKHARDT, APDA

Fokus inden for CISUs kerneydelser

ET EFFEKTIVT OG TRANSPARENT BEVILLINGSSYSTEM: En troværdig, transparent og ordentlig forvaltning er fundamentet i CISU. I 2025 vil vi tilpasse vores bevillingssystem med fokus på kvalitet i forvaltning og bevilling i lyset af de nye retningslinjer for Civilsamfundspuljen.

LÆRING OG ERFARINGSUDVEKSLING: I vores kurser, netværk og rådgivninger vil vi have fokus på inddragelse af partnere i det globale syd og på at tilbyde arrangementer på forskellige niveauer, der styrker legitimitet og relevans hos civilsamfundsaktører i relation til den foranderlige kontekst, vi er i.

Fokus i CISU som forening

JUBILÆUM OG FEJRING: I 2025 har CISU eksisteret i 30 år. Det vil vi fejre sammen med vores medlemsorganisationer og samarbejdspartnere. Vi vil have en række arrangementer fordelt over 2025 med debatter, dialoger og inspiration, der fejrer et mangfoldigt, engageret civilsamfundssystem med fokus på kvalitet i forvaltning og bevilling i lyset af de nye retningslinjer for Civilsamfundspuljen.

CISUS STRATEGI 2026 – 2030: 2025 bliver året, hvor vi skal formulere en ny strategi for CISU. Strategien skal være ambitiøs. Den skal inspirere til handling. Og den skal sætte en tydelig retning og mål for CISUs medlemsorganisationer og foreningens arbejde i de kommende år.

Tematiske områder CISU har særligt fokus på

LOKALT LEDET UDVIKLING OG SHIFTPower: De fleste medlemsorganisationer arbejder allerede med fokus på at understøtteudvikling, der er ledet af lokale kræfter. Vi kommer til at stille skarpt på, hvad #ShiftThePower og lokal ledet udvikling betyder for CISU og CISUs medlemmers arbejde, og hvordan vi bedst tilpasser os en forandret virkelighed

NABOSKABSREGIONEN: Demokrati, sikkerhed og rettigheder er under stærkt pres i naboskabsregionen. Der er brug for lokale civilsamfundsorganisationer, der kan organisere befolkningen og italesætte de udfordringer, som landene står overfor. Vi fortsætter arbejdet med at understøtte demokratisk udvikling i naboskabsregionen.

KLIMATILPASNING: I en verden med omfattende demokratisk og geopolitisk krise skal vi huske klimaet. Vi vil blive ved med at tydeliggøre og synliggøre civilsamfundsorganisationers bidrag og presse på for yderligere finansiering til klimaindsatser igennem en CCAM II bevilling

DEMOKRATIOPBYGNING: Vores verdensbillede har ændret sig drastisk de sidste måneder. Vi tror stadig på demokrati. På demokratiske organisationer. På at civilsamfundet er et helt grundlæggende element i at udvikle og styrke demokratiske samfund. Vi vil tydeliggøre civilsamfundets rolle og bidrag og insistere på, at vi som civilsamfund altid (også) tænker langsigtet i vores indsatser, så vi understøtter demokrati, frihed og rettigheder globalt.

6

CISUS ÅRSREGNSKAB

Årets resultat 2024

FOTO: KATRINE DAM EGEBERG, MORSØ U-LANDSFORENING

FORENINGEN CISU	REGNSKAB 2024	BUDGET 2024	REGNSKAB 2023
OMSÆTNING			
CISU Medlemskontingent	509.000	490.000	498.300
Driftstilskud fra Kulturministeriets udlodningsmidler	224.701	55.000	58.675
Bidrag fra puljeforvaltningsaftaler m.fl.	23.090.479	23.318.250	20.679.496
CISU repræsentationer i bevillingsudvalg	102.820	44.750	95.000
Omsætning i alt	23.927.000	23.908.000	21.331.471
UDGIFTER			
Personale	19.807.778	19.785.000	17.886.221
Medlemmer og Bestyrelsen	725.000	725.000	513.259
Kontorhold og drift	3.010.474	3.033.000	2.446.550
Særlige aktiviteter	356.293	365.000	309.189
Udgifter i alt	23.899.546	23.908.000	21.155.220
ÅRETS RESULTAT	27.454	-	176.251

OMSÆTNING I CISUS PULJEFORVALTNING	REGNSKAB 2024	BUDGET 2024	REGNSKAB 2023
Civilsamfundspuljen, ink. tillægspuljer (CSP+)	253.766.031	283.212.029	224.166.649
CSP Basis	167.790.571	166.950.000	170.698.611
Oplysningspuljen	568.274	550.000	541.310
CCAM - Climate Change Adaptation Modality	55.934.437	55.777.353	48.500.167
Naboskabspuljen	28.410.571	58.764.697	1.235.303
Støtteform til styrkelse af civilsamfundets råderum	857.713	826.979	855.484
Støttemodalitet for folkeligt engagement	204.466	343.000	2.307.916
Klimapuljen			27.858
DERF - Danish Emergency Relief Fund II	25.087.281	25.194.629	32.160.126
OpEn - UMs Oplysnings- og Engagementspuljen	25.063.049	25.063.206	25.879.912
Connect for Global Change	414.373	571.541	
OMSÆTNING I CISUS PULJEFORVALTNING I ALT	304.330.733	334.041.404	282.206.686

SE HELE
CISUs årsregnskab
her

SE OGSÅ
CISUs Grønne
Regnskab her

CISUS PULJEFORVALTNING DE SIDSTE 10 ÅR

Oversigt over tilsagn fra Udenrigsministeriet

Kraftig vækst siden 2016

Over de sidste 10 år har CISU oplevet en kraftig vækst i tilsagn fra Udenrigsministeriet. I 2016 og 2017 havde CISU årligt ca. 150 mio. kr. til indsatser overalt i verden. Siden 2020 har det årlige beløb ligget på 250-300 mio. kr.

“Bagved tallene ligger der dog nogle vigtige nuancer”, fortæller Jeef Bech, CISU sekretariatsleder.

“Væksten i 2020-21 var baseret på mange små og kortvarige tilsagn, som alle var kendetegnet ved korte ansøgningsrunder med begrænsede midler. Behandling af ansøgninger stoppede, når der ikke var flere midler. Det gav vækst til en række organisationer, men skabte meget hektiske forløb for ansøgerne”, fortæller Jeef. Uforudsigeligheden med de kortvarige tilsagn, gjorde det også svært for ansøgerne at tænke langsigtet og strategisk i deres samarbejde med lokale partnere. I 2022-24 lykkedes det CISU at få mere langvarige støtteformer. OpEn, DERF, CCAM og Naboskabspuljen gav sammen med CSP større forudsigelighed og bedre muligheder for at etablere stærke relationer til lokalsamfund og fremme lokalt ledet udvikling.

VIDSTE DU... ?

... at CISU i 2016 rundede 1 mia. kr. i bevilgede puljemidler og i 2024 rundede 3 mia. kr.

På trods af den kraftige vækst har der siden 2019 været mange såkaldt ‘støtteværdige afslag’, hvor stærke bud på indsatser, der kunne have skabt vigtige forandringer for mennesker i det globale syd, må afvises, fordi der ikke er flere midler i puljen.

“De danske organisationers og deres partners kapacitet til at bidrage med svar på centrale udviklingsproblematikker har simpelthen været større end de midler der har været til rådighed”, fortæller Jeef.

“I CISU har vi løbet hurtigt for at sikre de nye støtteformer. Vi er lykkedes med det gennem en kombination af langsigtet strategisk fokus, en fortsat og tæt dialog med Udenrigsministeriet og politiske ordførere, og en masse medarbejders hurtige arbejde når konkrete muligheder opstod”, fortæller Jeef.

Flere forskellige støtteformer

Udenrigsministeriets tilsagn til CISU har siden 2016 ændret karakter. Frem til 2020 blev tilsagn givet indenfor rammerne af en Civilsamfundspolitik, hvor et styrket civilsamfund blev set som et mål i sig selv og som grundlag for demokratisk udvikling. Civilsamfundspolitikken ophørte i 2020. Siden har tilsagn i højere grad haft fokus på mere afgrænsede politiske målsætninger relateret til emner som klima, engagement, nødhjælp og naboskabsregionen. Hvor Civilsamfundspuljen fyldte meget og i nogle år stod næsten alene, er der de senere år kommet nye tematiske støtteformer til.

“Der ser ud til at være et skifte fra at se stærke civilsamfund som noget med sin egen værdi, mod i højere grad at se civilsamfundsorganisationer som aktører, der kan bidrage med at fremme politiske målsætninger”, mener Jeef.

Hvordan ser fremtiden ud?

De geopolitiske opbrud, verden oplever lige nu, skaber usikkerhed om, hvordan fremtidens støtteformer vil blive. Støtte til CISU sker indenfor rammerne af den udviklingspolitiske strategi, der i foråret 2025 er under revision. Dens prioritering af indsatser vil præge de næste 5 år.

Men CISU står godt. Dels er det lykket at få flere tilsagn, der rækker et godt stykke ud i fremtiden. DERF og OpEn er blevet forlænget med i alt 200 mio. kr. frem til hhv. 2028 og 2029 og Naboskabspuljen er blevet forlænget frem til 2026 med 60 mio. kr. Og så opstartede CISU i 2024 den EU-finansierede pulje Connect for Global Change.

“Vi har noget at stå på”, slår Jeef fast og fortsætter: “Og så har CISU tidligere bevist, at foreningen sammen med medlemsorganisationerne er i stand til at udvikle og få tilsagn til nye støtteformer. Vi arbejder blandt andet målrettet på at få forlænget CCAM.

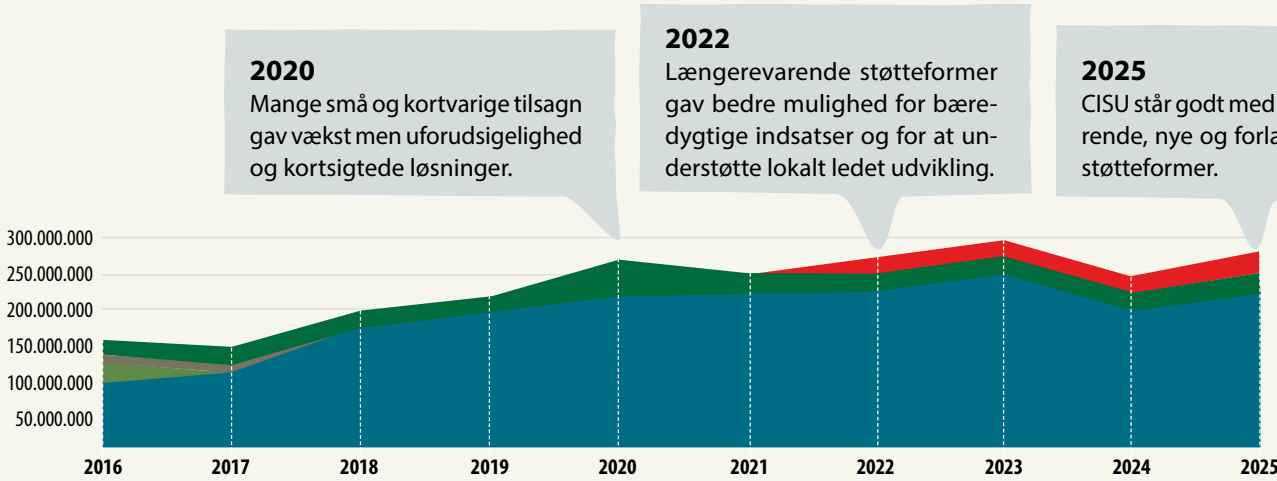
Tilbage står dog, at fremtidige støtteformer nok også vil blive afgrænset af politiske målsætninger, som vil kræve omstillingsparathed og innovation hos ansøgerne.

“Som forening er CISU nødt til at blive ved at understrege, at stærke civilsamfund har en værdi i sig selv, at indsatser er nødt til at tage udgangspunkt i lokalt definerede behov og målsætninger, og at forudsigelighed skal være i højsædet. Det er en vigtig forudsætning for, at de danske civilsamfundsorganisationer, deres partnere og målgrupper også i fremtiden sammen kan bidrage med bæredygtige løsninger på både lokale og globale udviklingsproblematikker”, slutter Jeef.

VIDSTE DU... ?

... at CISU i 2024 åbnede endnu en pulje - Connect for Global Change? Puljen er CISUs tredje EU-bevilling. Connect for Global Change er et eksempel på CISUs øgede arbejde med og opmærksomhed på behovet for at diversificere CISUs finansiering. Connect for Global Change puljen løber lige nu fra 2024 til 2027 med et samlet tilsagn på 1,2 mio. euro.

PULJETILSAGN GENNEM DE SIDSTE 10 ÅR

PULJER OG STØTTEFORMER (I MIO. KR)	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	I ALT DE SIDSTE 10 ÅR
Civilsamfundspuljen - alle støtteformer (CSP+)	97.6	110.6	172.5	192.5	218.2	223.5	225	247.5	197.5	227.5	1.912.4
CSP Basis (2002-)	97.6	110.6	162.5	162.5	162.5	172.5	167.5	167.5	167.5	197.5	1.568.2
Klimapuljen (2018-2021)			10	10	10	10					40
Støttemodalitet for folkeligt engagement (2019-2021)				20	5.7	26					51.7
Støtteformen til styrkelse af civilsamfundets råderum (2020-2021)					40	15					55
CCAM - Climate Change Adaptation Modality (2022-2024)							57.5	50			107.5
Naboskabspuljen (2023-2026)								30	30	30	90
Puljen for Klima og Miljø (2013-2016)	25										25
Puljen for Naboskab (2016-2017)	11.2	11.2									22.5
DERF - Danish Emergency Relief Fund (2016-2028)	24.4	25	25	25	50	25	25	25	25	25	274.4
OpEn - UMs Oplysnings- og Engagementspulje (2022-2029)							25	25	25	25	100
I alt CISU puljer v. UM tilsagn	158.2	146.8	197.5	217.5	268.2	248.5	275	297.5	247.5	277.5	2.334.3

OBS: Beløbene i tabellen er angivet i det år, pågældende tilsagn er givet. Tilsagnet går til bevillinger det pågældende og/eller efterfølgende år, samt til puljeforvaltning og kapacitetsunderstøttende aktiviteter, mv.

CISUs 2024 i billeder

FOTO: JACOB CRAWFURD

FOTO: KIM JENSEN, CISU

FOTO: CISU

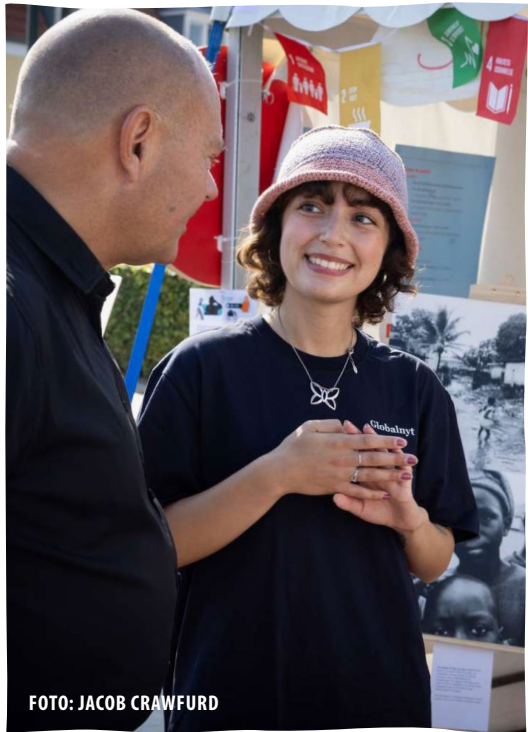

FOTO: JACOB CRAWFURD

FOTO: CISU

FOTO: CISU

FOTO: ALBERTE MAIMBURG

FOTO: KIM JENSEN, CISU

FOTO: CISU

CISU – Civilsamfund i udvikling
Klosterport 4x, 3. sal | 8000 Aarhus C | Tel: +45 86 12 03 42
Alle hverdage 10-15 | cisu@cisu.dk | www.cisu.dk

